

INTERVENCIE:

Ako vyplýva zo záverov prieskumov a rozborov dopravy, ani Dopravný generel aglomerácie Prievidza-Bojnice (DID) nevyriešil invariantne zásadné problémy dopravnej sústavy mesta, nadmestské a odvetvové záujmy dopravy, ale najmä elimináciu dopadov na územie vo vzťahu k vhodnej variante hlavných územných bariér : železničné trate O-392, Z-391, cesty I/64, III/05062 a ich kríženia v súvislosti s ďalším územným rozvojom.

Doporučovaná Dopravnourbanistická štúdia ako územnoplánovací podklad pre koncept ÚPD mesta Prievidza paralelne predrieši základné analyzované problémy :

- aktualizácia dopravno-demografických podkladov : východzí rok 1990 (95), návrhový rok 2010, v súvislosti s novovyčleneným vnútorným a vonkajším územím a vzťahmi,
- rámcová prognóza pre nové časové horizonty (objemy, vzťahy, hybnosti, záťaž siete AD),
- rozpracovanie technických podmienok variantov cestnej komunikačnej siete a dopadov riešenia železničnej dopravy podľa výsledkov Preverovacej štúdie ŽD,
- na základe kryterií vyberie a doporučí komunikačný systém pre koncept ÚPD,
- formuluje doporučenia pre náväzné druhy dopravy (VHD, MHD, ŽD, peší) a využitie súčasného potenciálu dopravy.

Navrhované intervencie spolu s konceptom ÚPD sú súčasťou etapy krátkodobých opatrení pre prípravu dlhodobých a strednodobých cieľov rozvoja územia.

E. POTENCIÁL A MOŽNOSTI SOCIO - EKONOMICKEHO ROZVOJA

Región Hornej Nitry a teda aj jeho centrum - Prievidza patri medzi najviac postihnuté oblasti najmä následkom nutnosti rozsiahlej transformácie morálne aj fyzicky zastaralej hospodársko výrobnéj základne. Ekonomicko hospodárske ťažkosti vyústili a prejavujú sa najmä rastom nezamestnanosti, znúženou kúpyschopnosťou obyvateľstva... V kontraste s krízou hospodárskej základne (navodzujúcou predstavu dlhodobej, celkovej retardácie mesta, úbytku obyvateľstva...) mesto Prievidza disponuje relatívne najkvalitnejším bytovým fondom na Slovensku a taktiež veková ale i vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je veľmi priaznivá. Vzhľadom na tieto skutočnosti je preto nevyhnutné iniciovať, akcelerovať rozvoj podnikateľských aktivít a to nielen výrobného charakteru.

Dôležitú a nezastupiteľnú úlohu v rámci podpory rozvoja podnikania musia zohrať orgány miestnej samosprávy - obce, mesta, kde možnosti podpory je potrebné zamerať najmä na:

a/ poskytnutie majetku obce podnikateľom (pozemok, voľný objekt, strojné vybavenie a pod.) formou:

- predaja

- prenájmu, leasingu

b/ finančná podpora poskytovaním pôžičiek, resp. vratných výpomocí, v prípade dobrej finančnej situácie obce, i dotácií

c/ vytváranie obchodných a iných spoločností s podielom obce a súkromných podnikateľov, ako aj vstupovanie do spoločných podnikov (napr. konzorcia obec-podnik, obec-obec)

d/ kontraktácia domácich podnikateľov na zabezpečovanie služieb garantovaných obcou (napr. verejno-prospešných služieb)

e/ odpustenie, resp. zníženie správnych poplatkov začínajúcim podnikateľom na obdobie 1 až 2 rokov.

Aktuálnou cestou hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónu a mesta Prievidza je v súčasnosti vyvolanie a podporovanie záujmu domáceho obyvateľstva o podnikanie založené na využívaní miestnych podmienok a zdrojov. Rovnako dôležitým faktorom je vytvorenie podmienok pre vstup cudzieho kapitálu do regiónu, ktorý by taktiež vytvoril nové pracovné príležitosti pre obyvateľov okresu.

Tieto všetky aktivity by boli však ťažko realizovateľné bez priamych alebo nepriamych nástrojov vlády a jej ústredných orgánov. Jedná sa najmä o tieto formy podpory centrálnych orgánov a finančných inštitúcií:

- Daňové úľavy
- Formovanie adekvátnej bankovej sféry (Slovenská záručná banka...) s predmetom jej činnosti:
 - záručná a podporná činnosť s prioritnou orientáciou na rozvoj:
 - ekonomických aktivít na báze domácich surovín a podmienok,
 - cestovného ruchu a služieb,
 - technickej infraštruktúry,
 - informačnej infraštruktúry,
 - exportu.
- Finančná pomoc v rámci Programu podpory rozvoja cestovného ruchu v SR
- Fakultatívne dotácie MPVŽ SR pre podnikateľov podnikajúcich v poľnohospodárstve, potravinárstve, na výstavbu, modernizáciu a

rekonštrukciu kapacít pre regionálny trh, prednostne v oblastiach s turistickým ruchom, ako aj na finalizáciu poľnohospodárskych produktov

- Ďalšou formou pomoci regiónu je využitie zahraničných špecialistov - konzultantov v rámci existujúcich programov pre strednú a východnú Európu.

Dôležitým momentom akcelerácie socio ekonomického rozvoja postihnutých regiónov typu Hornej Nitry môže byť formovanie určitého druhu zvláštnej hospodárskej zóny-ZHZ, so špecifickým režimom v polohe finančno-daňovej, organizačnej, prevádzkovej...

Na základe dokumentu skúmajúceho možnosti lokalizácie ZHZ v priestore Bratislavy (spol. Aurex) a analýzy miestnych podmienok je možné uvažovať v riešenom priestore s modifikovanou aplikáciou podnikových zón - podnikateľských inkubátorov.

Podnikové zóny sú najmladším variantom ZHZ, ktoré sa objavujú len od roku 1980. Zatiaľ sú lokalizované len vo vyspelých krajinách (Veľká Británia, USA, Belgicko, Francúzsko), a to spravidla v mestských aglomeráciách, v miestach, kde dochádza k výraznému zníženiu hospodárskych výsledkov, resp. k úpadku. Ich zriaďovaním sa sleduje cieľ vyvolať individuálnu iniciatívu a súkromné investovanie vytvárajúce pracovné príležitosti, ako aj vytvoriť vhodnú klímu pre činnosť súkromných podnikateľov smerujúcu k zavádzaniu a vytváraniu nových výrobných podnikov. Potrebná účinnosť preferenčného režimu tohto typu ZHZ je založená na využití tzv. "zákona troch D" - dereglementácie, defiškalizácie a debyrokratizácie, teda na odstránení príčin, ktoré sa významne podieľajú na úpadku aglomerácií.

Obecne celosvetové skúsenosti dokazujú efektívnosť

podnikateľských inkubátorov vo funkcii nástroja podpory zakladania malých a pritom úspešných firiem. Čiže potreby nových pracovných miest, ochrana a výchova menej skúsených podnikateľov, potreba poskytovania konkrétnych manažérskych konzultácií, vytváranie sietí finančných zdrojov, možnosť poskytovať morálnu a kultúrnu podporu podnikateľským ideám, vytvárať z miestnych zdrojov a z talentov miestnych občanov v regiónoch blahobyt miest a obcí.

Predpokladom úspešného štartu a prevádzky inkubátorov sú tieto štyri základné činitele:

- a/ investori (či už verejné inštitúcie, alebo súkromníci alebo nadácie), ktorí sú ochotní vložiť prostriedky do tejto oblasti podnikania
- b/ podnikatelia, ktorí majú vhodné podnikateľské plány a majú záujem usadiť sa v príťažlivej lokalite inovačného centra
- c/ odborníci, ktorí sú schopní tvorivo zorganizovať súhru všetkých účastníkov inkubačného a inovačného procesu v centre
- c/ vhodné objekty (pozemky), ktoré sa môžu stať príťažlivou lokalitou pre budúcich nájomníkov a tiež pre ich budúcich zákazníkov.

Významné úspechy v rozvoji malých podnikov sa dosahujú vtedy, keď sa inkubačné programy (programy zakladania a prevádzky inkubačných centier) integrujú do širšej stratégie ekonomického rozvoja. Podnikateľské inkubátory môžu znásobiť svoju funkciu katalyzátorov, keď začnú poskytovať potrebné služby (zvlášť poradenské) širšiemu okruhu mladých podnikateľov v danom regióne. Pomocou takejto integrácie sa dári priťahovať fondy rizikového kapitálu do podnikateľských inkubátorov, kde môžu nájsť vhodných partnerov v inovačných firmách.

Zakladanie podnikateľských inkubátorov je vhodné prepojiť s opatreniami na podporu regionálneho ekonomického rozvoja.

Investori, ktorí sa tradične vyhýbajú začínajúcim podnikateľom, menia svoj postoj, keď spozorujú zvýšenú podporu regionálnych orgánov.

Zameranie činnosti jednotlivých centier a parkov sa utvára podľa miestnych podmienok a záujmov zakladateľov a sponzorov. Významnú úlohu hrajú zvlášť vysoké školy, pracoviská Akadémie vied a výskumné ústavy, ďalej územné orgány, priemyslové podniky regiónov, priemyselné a živnostenské zväzy a komory, banky a ďalšie inštitúcie.

- Základným predpokladom pre založenie a prevádzku centra či parku je priestorová dispozícia, vhodná budova, či komplex budov prípadne celý areál vhodný k ďalšej výstavbe objektov, použiteľných ako kancelárie, ateliéry, dielne, skúšobne, laboratória, predváždzacie siene, učebne, rokovacie miestnosti, knižnice atď.

- Druhým predpokladom je tvorivé vedecko-výskumné zázemie, z ktorého prichádzajú podnety pre zakladanie špeciálnych inovačných firiem.

- Tretím predpokladom sú odbytové možnosti pre inovačné produkty v hospodárskych organizáciách v danom regióne, prípadne i mimo neho (vrátane exportu).

- Štvrtým predpokladom sú organizátorské a podnikateľské schopnosti zakladateľov centra.

- Piatym významným a limitujúcim predpokladom sú dostatočné finančné zdroje na krytie nákladov nevyhnutných na zabezpečenie inkubačnej doby jednotlivých inovácií a pre následný rozvoj nádejných firiem (rizikový kapitál).

E.1 DEMOGRAFIA

VÝCHODISKÁ:

Sídelný útvar Prievidza plní funkciu administratívno-správneho, hospodárskeho a kultúrneho centra okresu Prievidza.

V sídelnom útvare bývalo ku dňu sčítania ľudu, domov a bytov k 3.3.1991, 53 424 obyvateľov, čo predstavuje 38,6 % z celkového počtu 138 537 obyvateľov okresu.

Záujmové územie sídelného útvaru je vymedzené katastrálnymi územiami 26 sídiel: Bojnice, Čigel', Dlžín, Jalovec, Chrenovec, Kamenec pod Vtáčnikom, Kanianka, Kocurany, Koš, Lazany, Lehota pod Vtáčnikom, Lipník, Malá Čausa, Nedožery - Brezany, Nitrianske Brvno, Nováky, Opatovce nad Nitrou, Podhradie, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Ráztočno, Sebedražie, Šútovce, Veľká Čausa, Zemianske Kostolany.

V celom záujmovom území včítane Prievidze bývalo ku dňu sčítania 92 639 obyvateľov, t.j. cca 67 %, resp. 2/3 obyvateľov okresu.

Administratívno-správne sídlo Prievidza na úrovni súčasného stavu bolo vytvorené pričlenením pôvodných obcí Hradec, Malá Lehôtka, Veľká Lehôtka.

Sídelný útvar Prievidza patrí k tým sídlam na Slovensku, ktoré zaznamenalo najdynamickejšiu rast počtu obyvateľov.

Obyvateľstvo

Pri sčítaní ľudu pred 100 rokmi, t.j. v r. 1890 mala Prievidza 4098 obyvateľov. Ku dňu posledného sčítania v r. 1991 bývalo v Prievidzi 53 424 obyvateľov, pričom výrazný rozvoj mesta nastal po roku 1950, čo dokumentujú údaje o dlhodobom retrospektívnom vývoji.

Rok	Počet obyvateľov SÚ Prievidza	% podiel obyvateľov SÚ na celkovom počte obyvateľov okresu
1950	6 746	9,9
1961	19 308	19,3
1970	28 425	24,8
1980	40 813	31,7
1991	53 424	38,6

Za sledované obdobie bol priemerný ročný prírastok cca 1 200 obyvateľov.

Prudký nárast počtu obyvateľov bol úzko spätý s budovaním významných priemyselných centier v regióne Prievidza, najmä baníctva a energeticko-chemického priemyslu a s rozsiahlou hromadnou bytovou výstavbou realizovanou v prevažnej miere v sídelnom utvare Prievidza, ktorý plní funkciu bývania aj pre pracovníkov hospodárskych centier zaujmového územia /Nováky, Sebdražie - baňa Cígeľ, Zemianske Kostolany/.

Počtom 53 424 obyvateľov ku dňu sčítania ľudu 1991 Prievidza je 10. najväčším mestom na Slovensku.

Dynamika vývoja obyvateľstva vyjadruje celkový vývoj populácie za určité retrospektívne obdobie a taktiež zvyrazňuje vplyv prirodzených prírastkov a migračných procesov na celkový populačný vývoj. Vývoj obyvateľstva prirodzenou menou a na základe migrácie v SÚ Prievidza v retrospektívnom dvadsať ročnom období /r. 1970-1991/.

	1970	1980	k 3.3.1991
Počet obyvateľov	28 425	40 813	53 424
Index rastu	100,0	143,6	187,9
Prírastok obyvateľov	12388	12611	
z toho: prirodzené prírastky	6068	6525	

migračné saldo	6320	6086
% podiel na celkových prírastkoch		
prírodné prírastky	49 %	52 %
migrácia	51 %	48 %

Na výraznom raste počtu obyvateľov v sídelnom útvere rovnakou mierou sa podieľali vlastné prírodné prírastky a migrácie obyvateľov do mesta.

Popri vysokých prírastkoch obyvateľstva na základe migrácie je charakteristický aj vysoký prírodný prírastok obyvateľov vlastného sídla, čo vyplýva z vnútornej kvality populácie s vysokým podielom predproduktívnej a produktívnej zložky a nízkym zastúpením obyvateľstva v poproduktívnom veku.

Priemerný ročný prírastok obyvateľov prírodnou menou	Sídelný útvar Prievidza	Okres Prievidza
obdobie r. 1971-1980	2,13 %	1,38 %
1981-1991	1,60 %	0,91 %

Vyššie hodnoty prírodného prírastku v sídelnom útvere Prievidza v porovnaní s okresnými ukazovateľmi sú dôsledkom priaznivejšej vekovej štruktúry obyvateľstva, čo dokumentujú nasledujúce údaje:

Veková štruktúra obyvateľstva podľa základných
vekových skupín /podiel v %/ k 3.3.1991

	SÚ Prievidza	okres Prievidza	SR
Predproduktívny vek	28,7	25,1	25,7
Produktívny vek	61,3	59,2	57,3
Poproduktívny vek	10,0	15,7	17,0

Vynuký podiel obyvateľov v produktívnom veku súčasne znamená vyšší podiel práceschopného obyvateľstva a môže znamenať aj väčšie napätie na trhu práce pri výraznom poklese pracovných príležitostí.

V najbližšej budúcnosti sa stanú dominantnými ekonomické a sociálne dôvody migrácie. Dá sa očakávať, že zníženie životnej úrovne, strata zamestnania, zdraženie bytov, podstatné obmedzenie hromadnej bytovej výstavby a neujasnenosť hospodárskej základne v sídelnom útvere Prievidza a jeho záujmovom území budú dôvodom obmedzenia rozsahu migrácie vidieckeho obyvateľstva do sídelného útvaru Prievidza. V najbližšej budúcnosti hlavným zdrojom rastu počtu obyvateľov riešeného sídelného útvaru budú vlastné prirodzené prírastky.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov prirodzenou menou

Projekcia vývoja obyvateľstva prirodzenou menou za jednotlivé okresy SR, ktorá bola vypracovaná Slovenským štatistickým úradom v r. 1987, predpokladá nasledovné priemerné ročné prírastky obyvateľstva prirodzenou menou v okrese Prievidza:

Obdobie r. 1986-1990	0,72 /skutočnosť 0,75/
1991-2000	0,61
2000-2010	0,53

V porovnaní s okresným ukazovateľom /0,75 % - priemerný ročný prírastok obyvateľov prirodzenou menou/ vykazuje sídelný útvar vzhľadom na súčasnú vekovú štruktúru populácie vyššie hodnoty. Priemerný ročný prírastok obyvateľov prirodzenou menou v SÚ Prievidza dosiahol v tom istom období /r. 1986-1990/ hodnotu 1,30 %.

Na základe retrospektívnej analýzy a porovnania s celookresným výhľadovým vývojom populácie prirodzenou menou je

možné predpokladať nasledujúci vývoj priemerného ročného prírastku obyvateľov prirodzenou menou:

	Sídelný útvar Prievídza	Okres Prievídza
Obdobie		
1971-1980	2,13	1,38
1981-1990	1,60	0,91
Z toho: 1986-1990	1,30	0,75
1991-2000	0,91	0,61
2001-2010	0,80	0,53

Predpokladaný výhľadový počet obyvateľov sídelného útvaru Prievídza prirodzenou menou

	Počet obyvateľov	Podiel na celkovom počte obyvateľov okresu
k 3.3. 1991	53 424	38,6
r. 2000	58 300	39,6
r. 2010	63 000	41,0

Celkový prehľad vývoja počtu obyvateľov v sídelnom útvare Prievídza v retrospektívnom a výhľadovom období.

Rok	Počet obyvateľov	Podiel na počte obyvateľov okresu
1950	6 746	9,9
1961	19 308	19,3
1970	28 425	24,8
1980	40 813	31,7
1991	53 424	38,6

2000	58 300	39,6
2010	63 000	41,0

Obdobie r.	Prírastky obyvateľstva
1950-1960	12 562
1961-1970	9 117
1970-1980	12 388
1981-1990	12 611
1991-2000	4 876
2001-2010	4 700

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva vo výhľadovom období v SÚ Prievidza

Veková skupina	% podiel					
obyvateľstva	k 3.3.1991	2000	2010	1991	2000	2010
Predprod. vek	15 351	14 920	15 550	28,7	25,6	24,7
Produkt. vek	32 758	36 950	38 750	61,3	63,4	61,5
Poproduk. vek	5 315	6 430	8 700	10,0	11,0	13,8
Spolu	53 424	58 300	63 000	100,0	100,0	100,0

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Ku dňu sčítania ľudu r. 1991 bolo v sídelnom útvere 27 512 ekonomicky aktívnych osôb, t.j. 51,50 % z celkového počtu obyvateľov. Súčasná vysoká úroveň ekonomickej aktivity obyvateľstva je ovplyvnená vekovou štruktúrou, predovšetkým vysokým zastúpením obyvateľov v produktívnom veku.

Vzhľadom k tomu, že vo výhľadovom období nedôjde k zníženiu podielu obyvateľstva v produktívnom veku, sa predpokladá len mierny pokles celkovej ekonomickej aktivity obyvateľstva aj napriek uvažovanému poklesu podielu ekonomicky aktívnych

obyvateľov z produktívneho veku zo súčasných 81 % na 78 % a z poproduktívneho veku zo súčasných 18,5 % na 15 % vo výhľadovom období.

V dôsledku týchto úvah celková ekonomická aktivita bude sa vyvíjať nasledovne:

Percento ekonom. aktívnych osôb
na celkovom počte obyvateľov

K 3. 3. 1991 /skutočný stav/	51,5 %
r. 2000	51,1 %
r. 2010	50,0 %

Počet ekonomicky aktívnych osôb
- v absolútnych hodnotách

r. 1991	27 512
r. 2000	29 800
r. 2010	31 500
prírastky r. 1991-2000	2 288
r. 2000-2010	1 700

Ku koncu augusta 1992 v sídelnom útvare Prievidza bolo evidovaných cca 2 700 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 38,6 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese. Mierou nezamestnanosti 9,8 je takmer na úrovni okresu.

Sídelný útvar Prievidza ako aj celé záujmové územie vykazujú vysoký pohyb za prácou, avšak tento pohyb za prácou sa uskutočňuje predovšetkým v rámci samotného záujmového územia, v ktorom hlavnými centrami dochádzky sú významné priemyselné a hospodárske sídla, ako Prievidza, Nováky, Sebedražie, Bojnice, Zemianske Kostolany, Pravenec.

Intenzívny pohyb za prácou vo vnútri záujmového územia

poukazuje na úzke vzájomné vzťahy medzi jednotlivými sídlami.

Na celkovej dochádzke do SÚ Prievidza sa podieľajú sídla záujmového územia o viac ako 60 %.

Na druhej strane samotný sídelný útvar Prievidza vykazuje vysokú odchádzku za prácou cca 12 700 pracovníkov /46 % z počtu ekonomicky aktívnych osôb/, z ktorých 3/4 smeruje do sídiel záujmového územia: Nováky, Sebedražie /baňa Cígeľ/, Zemianske Kostolany a Bojnice.

Rozsah odchádzky za prácou mimo vlastné územie SÚ Prievidza poukazuje na nedostatočný stupeň saturácie zdrojov pracovných síl pracovnými príležitosťami vo vlastnom sídle.

V SÚ Prievidza na 27 512 ekonomicky aktívnych osôb pripadá 16 779 pracovných príležitostí.

Hospodárska základňa

Hospodársku základňu sídelného útvaru Prievidza je potrebné posudzovať a riešiť v rámci celého záujmového územia.

Súčasťou tohto záujmového územia je predovšetkým priemyselný komplex s rozvinutým bansko-energeticko-chemicko-stavebným cyklom v priestore sídiel: Sebedražie /baňa Cígeľ/, Nováky a Zemianske Kostolany. Tieto tri sídla poskytujú cca 17 000 pracovných príležitostí a býva v nich celkom 3 860 ekonomicky aktívnych osôb.

Medzi týmito sídlami a SÚ Prievidza existujú intenzívne pracovné väzby. Sídlom Prievidza plní ubytovaciu funkciu pre pracovníkov tohto priemyselného komplexu.

Rozvoj sídelného útvaru Prievidza vo výhľadovom období bude v značnej miere závislý od stabilizácie hospodárskej situácie v celom záujmovom území resp. celom okrese.

Situáciu na trhu práce v tomto i najbližších rokoch najviac ovplyvní rozhodnutie vlády SR o vývoji ťažby uhlia v SUB

Prievidza, malá a veľká privatizácia, ako aj rozvoj súkromného podnikania.

V roku 1992 hospodárska základňa sídelného útvaru Prievidza poskytovala celkom 16 779 pracovných príležitostí, z toho podľa sektorov:

I.	460	2,8 %
II.	6 934	41,3 %
III.	9 385	55,9 %

V priebehu r. 1990 a 1991 došlo k výraznému poklesu počtu pracovných príležitostí v sekundárnom sektore a najmä v odvetví stavebníctva, čo sa prejavilo v raste nezamestnanosti už začiatkom r. 1990. Ku koncu augusta 1992 v meste bolo evidovaných 2 700 uchádzačov o zamestnanie, naproti tomu počet voľných pracovných miest dosiahol k tomu istému obdobiu iba 151.

Hospodárska recesia a štrukturálne zmeny najviac dopadli na odvetvia sekundárneho sektoru, kde došlo k podstatnému zníženiu počtu pracovných príležitostí, naopak odvetvia terciálnej sféry za ostatné obdobie zaznamenali najväčšie zmeny čo do počtu pracovných príležitostí a ich štruktúry, druhu poskytovaných služieb v dôsledku rozvoja súkromného podnikania.

Prírastok pracovných príležitostí v terciárnej sfére však nevyvážil pokles v sekundárnej sfére v dôsledku čoho došlo k celkovému zníženiu hospodárskej základne sídelného útvaru.

Štrukturálne zmeny hospodárskej základne SÚ Prievidza sa prejavili nasledovne:

Percentuálny podiel sektorov na celkovom
počte pracovných príležitostí

	I.	II.	III.
r. 1990	4,2	52,1	43,7
r. 1992	2,8	41,3	55,9

predpokladaný

výhľad	2,8	35,0	62,2
--------	-----	------	------

V záujmovom území dominujúcim sektorom je sekundárny sektor, ktorý poskytuje 60 % všetkých pracovných príležitostí.

Z analýzy súčasného stavu hospodárskej základne vyplýva, že ide o územie s dôležitým ekonomickým potenciálom, avšak v súčasnosti väčšina priemyselných podnikov zaznamenáva pokles počtu pracovníkov a výroby.

Nedostatočné a pomalé vytváranie pracovných príležitostí v súkromnom sektore nenahradiť v plnej miere úbytok pracovných príležitostí v dôsledku prebiehajúcich štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve a súčasnej ekonomickej recesie.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

k,s - uvažovať s minimálnym nárastom počtu obyvateľov sídelného útvaru len na základe vlastných prirodzených prírastkov zo súčasných 53 424 obyvateľov na 58 300 k r. 2000 a na 63 000 v ďalšom výhľadovom období

- migrácia obyvateľstva do sídelného útvaru bude závislá na stabilite hospodárskej základne sídla a jeho záujmového územia a na možnostiach a rozsahu novej bytovej výstavby

- rast obyvateľstva prirodzenou menou a veková štruktúra populácie s vysokým podielom osôb v produktívnom veku sa prejaví v prírastku zdrojov pracovných síl a práceschopného obyvateľstva zo súčasných 27 512 na 29 800 k r.2000 a na 31 500 vo výhľadovom období

k - riešiť možnosti vytvárania nových pracovných príležitostí pre nové zdroje pracovných síl a súčasných 2 700 uchádzačov o zamestnanie

k,t, - je potrebné vytvárať priaznivé podmienky a nové rozvojové impulzy pre vznik nových výrobných programov a nových pracovných príležitostí. Pre dosiahnutie tohto cieľa je potrebná cieľavedomá regionálna politika centra, hlavne vládne programy podpory vybraných ekonomických aktivít

k,t - riešiť problém rozvoja resp. útlmu ťažby hnedého uhlia, s tým súvisiaci náhradný výrobný program na úrovni vlády SR

k,t - podporovať rozvoj malého a stredného podnikania nielen v sfére obchodu, služieb, stravovania, ale aj v oblasti výrobnej kooperácie s veľkými podnikmi, čo dodáva výrobnému procesu väčšiu odvetvovú a priestorovú dimenziu využívajúc pri tom komparatívne výhody malých a stredných prevádzok s nižšou úrovňou nákladov v porovnaní s veľkými jednotkami hlavnej výroby

s - podporovať rozvoj výrobnej podnikateľskej činnosti na báze využitia miestnych a druhotných surovín

s - vytvárať podmienky pre rozvoj náročnejších druhov podmienok najmä pre kvalifikovaných nezamestnaných /s VŠ, SŠ a vyučených remeselníkov/, ktorí majú ambície pre podnikanie, avšak pre nedostatok finančných prostriedkov a priestorov pasívne čakajú na pracovnú príležitosť

k - využitie všetkých objektov uvoľnených v priebehu reformy pre podnikateľskú činnosť za účelom úspory kapitálových investícií do budov a stavieb, najmä ak môže byť použitá do nových technológií a modernizácii výroby

t - značnú pozornosť je potrebné venovať problémom rekvalifikácií a celkovej vzdelanostnej úrovne obyvateľstva, čo je jednou z podmienok transformácie výroby

t - podporovať perspektívne rozvojové programy pragmatickými

opatreniami hospodárskej politiky, predovšetkým pôsobením daňových, úverových, poisťných a taktiež odpisových nástrojov

s - výrazne posilniť v súvislosti s významom a polohou sídelného útvaru terciárnu a kvarternú sféru, ktorá okrem zvýšenia štandardu služieb obyvateľstvu rieši aj problém zamestnanosti tým, že vytvára nové pracovné príležitosti.

E.2 BÝVANIE

VÝCHODISKÁ:

K 3.3.1991 bolo v SÚ Prievdza evidovaných celkom 17 075 bytov, z toho trvale obývaných 16 634 b.j. /97,4 %/ a 441 neobývaných /t.j. 2,6 %/.

Pre SÚ Prievdza je charakteristický nízky podiel bytov v rodinných domoch /13,7 % z celkového bytového fondu/, keď z celkového počtu 16 634 trvale obývaných bytov bolo v rodinných domoch len 2 281 b.j.

Čistý prírastok bytov za obdobie rokov 1981-1991 bol 5064 b.j., čo predstavuje 43,8 % zo základu r. 1980. Priemerný ročný prírastok predstavoval 506 b.j. Celkove za predchádzajúce desaťročné obdobie r. 1981-1991 bytový fond rástol rýchlejšie ako počet obyvateľov. Kým počet obyvateľov narástol o 30,9 %, bytový fond sa zvýšil v tom istom období o 43,8 %.

Táto skutočnosť sa prejavila v znížení koeficientu obývanosti bytov z 3,53 obyv./1 byt v r. 1980 na súčasných 3,21 obyv./1 byt /okresný priemer je 3,24 obyv./1 byt/.

Dôležitým kritériom kvality bytového fondu je jeho veková štruktúra. SÚ Prievdza má veľmi priaznivú vekovú štruktúru bytového fondu, keď 97,7 % bytového fondu bolo postavené po r. 1945.

Za posledné dvadsaťročné obdobie /roky 1970-1991/ bolo postavené takmer 60 % súčasného bytového fondu.

Priaznivá veková štruktúra bytového fondu sa prejavila aj vo vysokom štandarde kvalitatívnych ukazovateľov.

Z celkového počtu trvale obytných bytov tvoria:

- byty I. a II. kategórie 99,2 %
- byty s vodovodom 99,8 %

- byty s klimatizáciou 96,2 %
- byty s ústredným /etáž/ kúrením 98,2 %

V SÚ Prievidza pripadá na 100 trvale obývaných bytov 107 činžových domácností /celookresný priemer je 111 činžových domácností/.

Na záver je možné konštatovať, že sídelný útvar Prievidza disponuje kvalitným bytovým fondom, čo predstavuje významný potenciál pre rozvoj mesta a pôsobí ako stabilizačný faktor pre obyvateľstvo.

Predpoklady vývoja bytového fondu a novej bytovej výstavby

Nové trendy vo vývoji spoločnosti sa prejavia aj v sfére bývania, kedy výrazne sa obmedzuje hromadná bytová výstavba, čo zodpovedá zámerom znižovania koncentrácie obyvateľstva do miest a tendencii stagnácie a stabilizácie vidieckeho osídlenia.

V etape spracovania návrhu územného plánu SÚ Prievidza bude potrebné sa zamerať na vytypovanie vhodných lokalít a možností pre bytovú výstavbu vo výhľadovom období v súlade s vývojom počtu obyvateľov a najmä v súlade s vývojom počtu a veľkosti cenзовých domácností. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že vývoj počtu cenзовých domácností prebieha omnoho rýchlejšie ako vývoj celkového počtu obyvateľov.

Pre stanovenie objektívnej potreby bytov vo výhľadovom období je potrebné zohľadňovať:

- predpokladaný nárast počtu obyvateľov v sídelnom útvare
- vývoj priemernej veľkosti cenзовой domácnosti, ktorá sústavne klesá
- vývoj priemernej obložnosti bytov, ktorá zohľadňuje vývoj cenзовých domácností a koeficient chceného súžitia

domácností.

Predpokladaný vývoj koeficientu obývanosti bytov/počet obyvateľov na jeden byt/

r. 1991 /skutočnosť/	3,21
r. 2000	3,00
r. 2020	2.80

Pre uvažovanú výhľadovú veľkosť sídla prirodzenou menou /bez premietnutia migrácie/ 58 300 obyvateľov k r. 2000 a 63 000 vo výhľadovom období je potrebný stav bytov:

r. 1991 /skutočnosť/	16 634 b.j.
r. 2000	19 450 b.j.
r. 2010	22 500 b.j.

Čisté prírastky bytov v období

r. 1991 - 2000	2 816 b.j.
r. 2001 - 2010	3 050 b.j.

Výpočet objektívnej potreby bytov nezohľadňoval migračný pohyb obyvateľstva.

Sociálna diferenciácia obyvateľstva spôsobí rozdielne nároky na štandard bývania, preto je nevyhnutné počítať so širšou škálou druhov a foriem bývania /od sociálnych bytov až po nadštandardné/.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

V oblasti bývania v najbližšom výhľadovom období bude potrebné sa zamerať na riešenie týchto problémov:

- k - znížiť rozsah odpadu bytového fondu
- s - prinavrátiť byty využívané na nebytové účely do trvale obývaného bytového fondu
- k - preskúmať možnosti využitia časti v súčasnosti neobývaných

bytov /po potrebnej rekonštrukcií pre účely trvalého bývania

- s - zvýšiť rozsah modernizácie, regenerácie, opráv a údržby súčasného bytového fondu
- s - vzhľadom na vysoký podiel panelových domov na bytovom fonde mesta bude potrebné venovať značné prostriedky na ich zatepľovanie a rekonštrukciu
- k,t - využiť rôzne netradičné formy získavania bytov /prístavby, nadstavby, podkrovné byty a pod./
- k,t - pripraviť nové lokality v zastavanom území a zastavať prieluky
- k - nahradiť doterajšiu panelovú zástavbu novými progresívnymi technológiami výstavby, ktoré zabezpečujú vyšší štandard bývania a väčšiu variabilitu
- t - zvýrazniť špecifiká jednotlivých obytných súborov existujúcich a novopripravovaných
- k,s - humanizácia obytného prostredia
- s - riešiť problematiku sociálnych bytov pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva. Po vytvorení legislatívnych predpokladov predaja komunálnych bytov občanom by sa mali takto získané prostriedky využiť na ďalší rozvoj bývania
- k - pre fungovanie trhu bytov umožniť vstup podnikateľskej sféry do výstavby bytov
- na úrovni štátnych ekonomických nástrojov má vývoj podpory bývania zreteľnú tendenciu prechodu od priamych dotácií k nepriamej podpore /daňové úľavy, prémiové stavebné sporenie, individualizované príspevky na úhrady za bývanie a pod./. Legislatívny rámec pre to poskytne prijatie zákona o podpore bytovej výstavby, zákona o fonde pre rozvoj bývania v SR a zákona o stavebnom sporení
- podpora investičnej výstavby a najmä výstavby bytov je

jedným z impulzov k oživeniu ekonomiky tým, že vyvolá rozvoj dodávateľských priemyselných odvetví a vytvorí nové pracovné príležitosti v stavebníctve, priemysle a prevádzkových jednotkách

E.3 ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY (občianska vybavenosť)

VÝCHODISKÁ:

Súčasná poloha sídelného útvaru Prievidza ako administratívno-správneho, hospodárskeho a kultúrneho centra determinuje aj význam zariadení občianskej vybavenosti a orgánov štátnej správy ako pozitívnej mestotvornej funkcie.

Školstvo

MŠ - v súčasnosti je na území mesta devätnásť materských škôl s počtom 99 tried a 2038 detí. Kapacity MŠ pokrývajú nároky na umiestnenie detí do MŠ i do výhľadu, nakoľko sa predpokladá nižšie percento umiestňovania detí do predškolských zariadení.

ZŠ - v meste sú tri nepľnoorganiz. ZŠ s ročníkmi 1.- 4. s počtom 41 tried a 1051 žiakov, 9 pľnoorganiz. ZŠ s počtom 301 tried a 8194 žiakov. Zataženosť na jednu triedu je 27 žiakov. Súčasná školská vybavenosť je vybudovaná v kapacitnom rozsahu k počtu obyvateľov jednotlivých obyvateľov sídelného útvaru. Od 1.9.1993 bola otvorená výučba na ZŠ Štefánikova ul. v ročníku 5. - 8., čím budú pokryté nároky na zaškolenie žiakov i pre výhľad.

- pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť je v meste zriadená osobitná škola pre mentálne postihnuté deti /1.- 9. ročník/ s kapacitou 18 tried a 161 žiakov. V priemere na jednu triedu pripadá 9 žiakov /doporučený ukazovateľ je 15,0 ž./1h./, teda kapacita školy bude postačovať aj do výhľadu.
- základná umelecká škola - štyri odbor, 870 žiakov.

Stredné školstvo - reprezentuje 9 škôl - gymnázium, obchodná akadémia, SPŠ stavebná a 6 odborných učilišť s celkovým počtom 90 tried a 2 323 žiakov.

- do výhľadu stredné školstvo prispôbiť hospodárskej štruktúre okresu, resp. regiónu vo vzťahu k predpokladanej reštrukturalizácii hospodárstva a zastúpeniu jednotlivých odvetví.

Vysoké školstvo - od r. 1991 sa Prievidza stala centrom vysokoškolského bakalárskeho štúdia a to pri Ekonomickej univerzite. V r.1992 sa otvára 1. ročník bakalárskeho štúdia Fakulty riadenia Vysokej školy dopravy a spojov Žilina a Fakulty hlbinného dobývania Vysokej školy banickej Košice.

- aj do výhľadu podporovať v sídle formy bakalárskeho štúdia.

Zdravotníctvo

- súčasná zdravotnícka starostlivosť je z hľadiska druhovej štruktúry a vybavenia vyhovujúca. Predpokladané zmeny transformácie zdravotníctva rozšíria možnosti pre vznik nových foriem a zlepšenie celospoločenskej prevencie a ochrany zdravia, preventívnej zdravotníckej a liečebnej starostlivosti, s dôrazom na kvalitnejšie materiálo - technické zabezpečenie.
- riešiť vo výhľade súčasnú naliehavú potrebu zriadenia Doliečovacieho ústavu pre dlhodobé chorých s celookresným využitím. Pre toto zariadenie nájsť vhodnú lokalitu - i mimo územia mesta.

Sociálna starostlivosť

- sociálna starostlivosť je v sídle reprezenovaná domovom - penziónom /110 lôžok/, ústavom sociálnej starostlivosti

pre mentálne postihnuté dedi a mládež /31 miest/, stanicou opatrovateľskej služby pre deti /11 miest/, domom s opatrovateľskou službou pre dôchodcov /8 bytových jednotiek/, domom pre matky s deťmi a penziónom s malometrážnymi bytmi pre baníkov - dôchodcov /46 bytových jednotiek/, ktorý bol zriadený v septembri 1992. Tento penzión podstatne zlepšil situáciu v ubytovaní dôchodcov v sociálnych zariadeniach, napriek tomu je evidovaných ešte 100 žiadostí na umiestnenie do penziónu, a 45 žiadostí do domovu dôchodcov.

- vzhľadom k tomu, že v okrese zriadený len jeden domov dôchodcov, ktorý kapacitne nepostačuje a predpokladanému starnutiu obyvateľstva vo výhľade bude potrebné riešiť potrebu ďalšieho zariadenia domova dôchodcov, či už v sídle, alebo v rámci okresu.

Kultúra

- z hľadiska druhovej štruktúry zariadení kultúry má sídelný útvár vyhovujúci stav. Súčasná kapacita sa rozšíria po ukončení rekonštrukcie a uvedení do prevádzky /vlastníctvo rímsko-katolíckej cirkvi/ Domu osvetu na Mariánskej ulici.
- potrebné je riešiť zariadenia klubového charakteru v novovybudovaných obytných súboroch.
- vyjasniť funkčnú náplň a využitie rozostavaného veľko-kapacitného objektu kultúrno-spoločenského strediska v urbanistickom obvode Staré mesto, uvažovať s jeho funkčným využitím.

Telovýchova a šport

- v rozvoji telovýchovných zariadení na území sídelného útvaru bude potrebné zamerať sa na dobudovanie chýbajúcich zariadení celomestského významu a najmä na dobudovanie

športovo-telovýchovnej vybavenosti v nových obytných súboroch

- doplniť štruktúru vyššej mestskej telovýchovnej vybavenosti o krytú plaváreň.

Komerčná vybavenosť

je reprezentovaná obchodom, službami, stravovacími a ubytovacími zariadeniami. Rezort obchodu, služieb, verejného stravovania a ubytovania sa stal prvou hospodárskou sférou, v ktorej vo veľkom rozsahu sa uplatnila privatizácia či prenájom obchodno-prevádzkových priestorov. Rozsah a potreby týchto zariadení bude formovať trh, ale ich lokalizácia by mala byť cieľavedomo regulovaná urbanistickou koncepciou rozvoja mesta s tým, aby tieto zariadenia sa podieľali na vytváraní "image" mesta.

CIELE :

- t - v predškolskej a školskej vybavenosti zosúladiť potreby a nároky s nárastom populácie
- s - stredné školstvo profilovať v súlade s hospodárskou štruktúrou
- k,t - podporovať formy bakalárskeho vysokoškolského štúdia
- k,t - skvalitňovať všetky služby poskytované zdravotníckymi zariadeniami, podporovať alternatívne formy zdravotníckej starostlivosti
- k - riešiť výstavbu Doliečovacieho ústavu pre dlhodobé chorých
- s - riešiť rozšírenie kapacít zariadení sociálnej starostlivosti o prestárlich občanov
- k,t - riešiť zariadenia klubového charakteru v novovybudovaných

obytných súboroch

k, - vyjasniť funkčnú náplň rozostavaného kultúrno-spoločenského strediska

k - doplniť štruktúru vyššej mestskej telovýchovnej vybavenosti o krytú plaváreň

s - dobudovanie športovo-telovýchovnej vybavenosti v nových obytných súboroch

k,t - v oblasti maloobchodu, služieb a stravovania podporovať podnikateľské aktivity v spojení s dotvorením obytných súborov a v súlade s celkovou urbanistickou koncepciou rozvoja mesta.

E.4 VÝROBNÁ ZÁKLADŇA

E.4.1. PRIEMYSELNÁ VÝROBA

VÝCHODISKÁ:

Napriek vedúcemu postaveniu v sídelnej štruktúre regiónu je Prievidza až 2. najväčším priemyselným centrom s podielom okolo 20 % na priemysle regiónu (takmer polovica celého potenciálu sa nachádza v Novákoch). Dôležitým znakom je stupeň rozmanitosti (diverzifikácie) odvetvovej štruktúry. Jeho význam sa ukazuje v súvislosti s nerovnomerným rastom jednotlivých odvetví a s možnosťou krízového vývoja. Špecializovaná štruktúra je potom zraniteľnejšia ako štruktúra s rozmanitejšou skladbou priemyslu.

Prievidza dosahuje najvyššiu diverzifikáciu priemyselnej štruktúry (vyjadrená hrubým a čistým indexom diverzifikácie). Vo svojej štruktúre má zastúpených 7 odvetví, i keď za hlavné sa považujú iba priemysel palív a obuvnícky priemysel.

V porovnaní s ostatnými centrami regiónu má Prievidza nižší stupeň koncentrácie výroby. Charakteristickou črtou je prítomnosť väčšieho počtu menších závodov a prevádzok, čo z hľadiska súčasných transformačných zmien je pozitívna črta.

Sídelný a ekonomický vývoj Prievidze je silne zviazaný s vývojom v ďalších centrách regiónu ako i celého regiónu.

Kola plánovite rozvíjaná ako "sídlo obvodného významu", obytnú funkciu poskytovala pre viaceré priemyselné centrá (až 4,6 % EA odchádza zo sídelného útvaru za prácou do ostatných centier). Najsilnejšie väzby sú s Novákmi, Zemianskymi Kostolánmi a Sebedražím. Tu sú lokalizované výroby s negatívnymi vplyvmi na

životné prostredie, ktoré ovplyvňujú i kvalitu bývania v Prievidzi. So sídlom riaditeľstva baní súvisí i rad organizácií, ktorých činnosť nadväzuje na baníctvo - Banské stavby, Výskumný ústav banský, Strojárne Prievidza...

Dôležité závody ZDA a Tatranábytok úzko kooperujú s materskými závodmi, ktoré ležia mimo záujmové územie mesta.

Polravínarske závody (Carpathia, Prievidzská mliekareň, pekáreň, mäso priemysel) spracovávajú produkty zázemia.

Výhodou Prievidze oproti ostatným sídlam Hornej Nitry je značná pestrosť odvetví priemyslu, čo je významné pri ich rovnomernom raste, ako i krízovom vývoji.

Ďalšou pozitívnou črtou je, že tu prevažujú stredné a malé prevádzky, ktoré sa ľahšie prispôbujú zmenám. Životné prostredie je značne zatažené, hlavne energetickým a chemickým priemyslom lokalizovaným v ostatných sídlach regiónu.

Sídelný útvar poskytoval v roku 1992 16 779 pracovných príležitostí, z toho II. sektor 6 934. V II. sektore je najpočetnejšie zastúpený priemysel s 3889 pracovnými príležitosťami, stavebníctvo poskytovalo 2470 a skladové hospodárstvo 977. Od roku 1990 do roku 1992 sme zaznamenali pokles o 3834 pracovných príležitostí v priemysle a stavebníctve. Priemysel, skladové hospodárstvo, stavebníctvo a výrobné služby zaberajú v riešenom území 140,14 ha.

Výroba v sídelnom útvare je sústredená v južnej priemyselnej zóne, tu je lokalizovaná prevažná časť závodov, menšia časť závodov je rozptýlená v severo-východnej časti mesta. Z výrobných organizácií a podnikov v obytnej časti mesta sú významnejšími Tatranábytok, Prievidzská mliekareň a Drevárske výrobné družstvo. V južnej priemyselnej zóne sú plochy využívané pre priemysel, stavebníctvo, sklady, technickú infraštruktúru. Časť plôch (závody Barvy-laky, Ipeľská tehelňa, Drevona, Poľnohospodárstvo,

Priemstav - dopravno-mechanizačný závod, Poľnohospodárske stavby)
je nedostatočne intenzívne využívaná.

CIELE:

k,t - vyriešiť problém palivovo-energeticko-chemického komplexu,
k - vytvoriť podmienky pre prípadnú vyššiu dynamiku rastu
pracovných síl, s ohľadom na regionálne problémy - p.e.ch.komplex

t - významné pre mesto je i upevnenie si pozície pri spracovaní
produktov a surovín zázemia (potravinársky a drevospracujúci pr.)

k,t - rozvíjať elektrotechnický priemysel, ktorý vhodne rozšíri
škálu odvetví priemyslu, zainteresovaním cudzích firiem na pro
grame i odbyte,

k,t - znižovať negatívne vplyvy na prvky ŽP, ktoré tu je mimo
riadne zaťažené,

k,t - stavebníctvo reštrukturalizovať tak, aby sa zvýšila jeho
mobilita a rozsah poskytovaných prác.

INTERVENČNÉ KROKY:

- riešenie problému palivovo-energeticko-chemického komplexu je v
rukách centra. Samotné riešenie výrazne ovplyvní ďalší vývoj
tohoto regiónu ako i SÚ.

k,t - vytvoriť koncepciu riešenia priemyselnej zóny po technickej,
dopravnej i ekologickej stránke tak, aby toto územie bolo
optimálne využité. Je to v kompetencii obce.

- prehodnotiť a intenzívne využívať plochy existujúcich areálov (ako nevyužívané sme ohodnotili 8 areálov s plochou 15,41 ha). Je to v kompetencii obce, aby poplatkami a odvodmi vytlačila z územia nerentabilné a neefektívne podniky

k,t- nové kapacity lokalizovať do výrobnjej zóny, resp. voľných plôch, ktoré na ňu bezprostredne nadväzujú. Sem umiestniť i funkcie, ktoré spolyfunkčnia túto zónu (distribučné centrá, prechodné bývanie...). Je to v kompetencii obce

k - v podnikoch obmedziť výrobu s negatívnym vplyvom na prvky ŽP, v prvom rade v tých podnikoch, ktoré sú v kontakte s obytnou zónou
k,t - zvýhodniť výstavbu takých nových výrobných kapacít, ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie. Je to v kompetencii obce prostredníctvom odpustenia poplatkov, zapojením sa obce do obchodných a iných spoločností, poskytnutím majetku obce na podnikanie

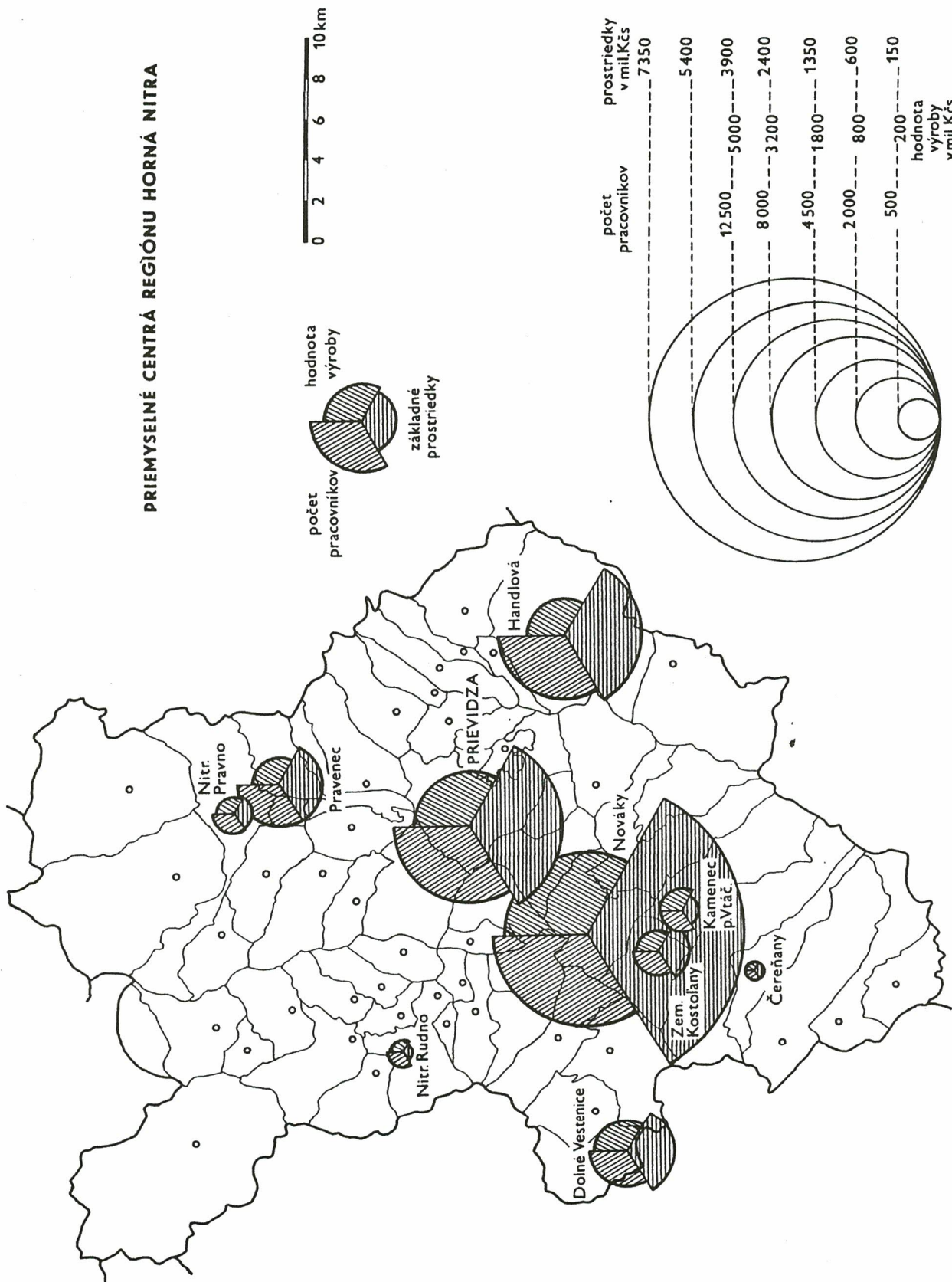
k,t - podporovať vytváranie malých a stredných podnikov. Obec - odpustením poplatkov, poskytnutím majetku obce na podnikanie.

s - dobudovať podľa známych zámerov dopravnú kostru zóny (+ zosúladiť s budúcim obchvatom Prievldze),

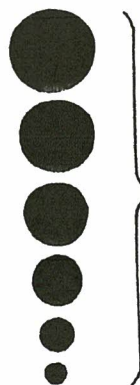
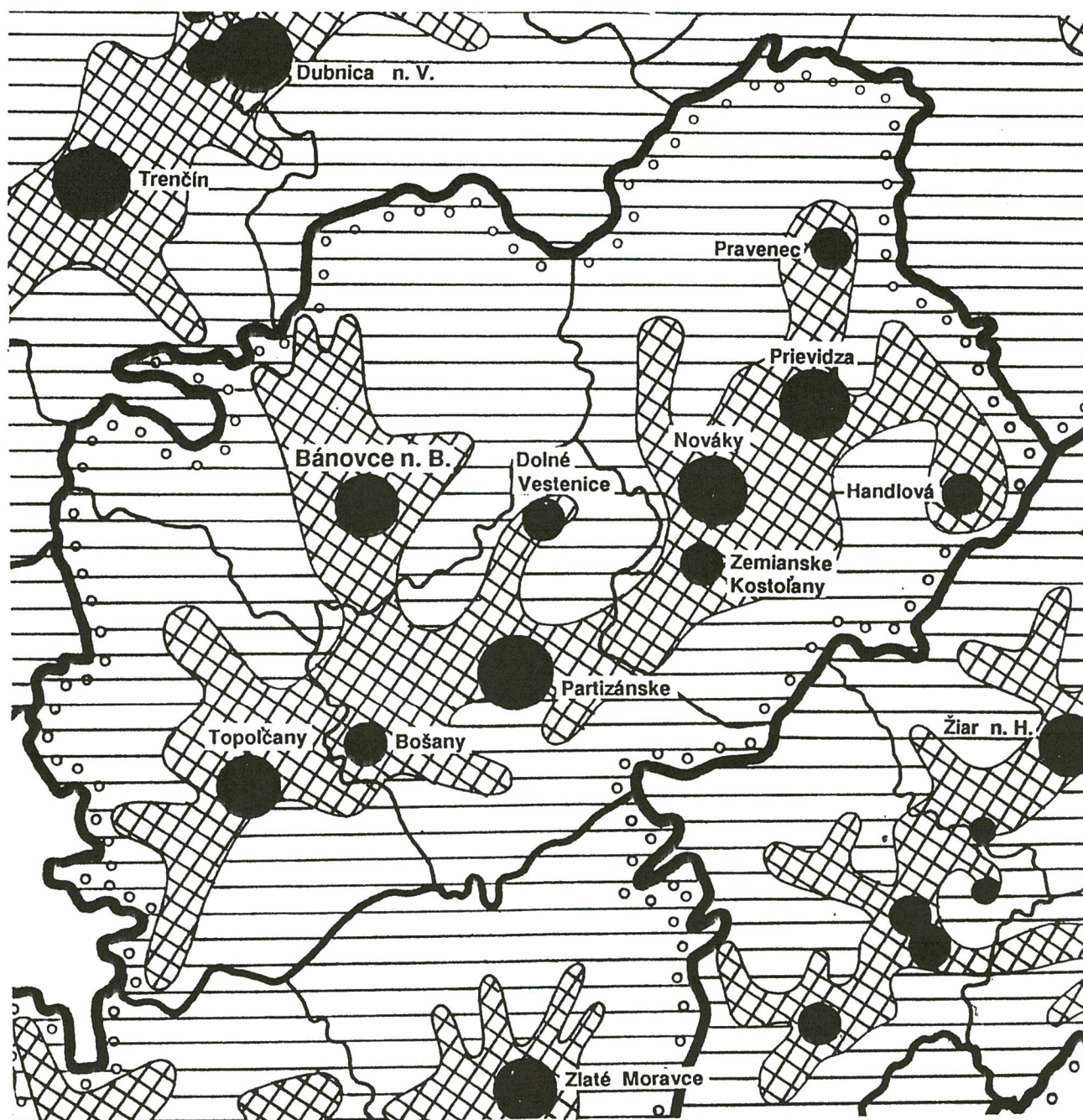
- lepšie dopravne zapojiť okrsok II. (napr. z bývalej Košovskej cesty), kde podniky vznikajúce rozpadom Priemstavu nie sú dobre obslúžiteľné

s - v oblasti infraštruktúry: kvôli lepšiemu využitiu územia až po potok Moštenica preložiť trasu VVN von za potok, možnosť vybudovania žel. vlečky z nákladnej stanice pozdĺž Moštenice a zavlečkovania nových areálov, dotiahnutie vetvy teplovodu z CTZ do nových areálov...

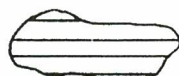
PRÍEMYSELNÉ CENTRÁ REGIÓNU HORNÁ NITRA

TERITORIÁLNE ÚTVARY PRIEMYSLU

PRIEMYSELNÉ
CENTRÁ

PERIFÉRIE REGIÓNŮV

JADRÁ REGIÓNŮV

HRANICE UZLOV

HRANICE REGIÓNŮV

HRANICE MAKROREGIÓNŮV

F.4.2 POLNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

VÝCHODISKÁ:

Sídelný útvar Prievidza (SÚP) leží v centrálnej časti Hornonitrianskej kotliny. Zo západnej časti hraničí SÚP s časťou Strážovských vrchov - Malá Magura, zo severovýchodnej časti s pohorím Žiar, z juhovýchodnej časti s pohorím Vtáčnik. Z juhu a juhozápadu je to pokračovanie Hornonitrianskej kotliny. Z poľnohospodárskeho hľadiska je to územie relatívne uzavreté, pomerne teplé vzhľadom k okoliu. Podiel poľnohospodárskej krajiny je cca. 40 %, ktorá je zameraná na oráčinové hospodárstvo, ktoré miestami prechádza do oráčino-trávnate hospodárstva. Oráčinové hospodárstvo prevláda v okrajových častiach územia a oráčino-trávnate hospodárstvo zasa v centrálnej časti. V študovanom území hospodária poľnohospodárske podniky PD Koš, PD Nedožery-Brezany, PD Prievidza, ŠM Zemianske Kostoľany. I keď vo výslednej poľnohospodárskej produkcii prevažuje živočišna produkcia (64 % z hrubej poľnohospodárskej produkcie), ráz krajiny určuje zameranie rastlinnej výroby. V značnej časti oráčinovej krajiny prevláda pestovanie obilnín, predovšetkým pšenice (24 % z ornej pôdy), jačmeňa (13 % z o.p.), krmovín na ornej pôde - ďateliny (16 % z o.p.), ďatelinotráv (12 % z o.p.). Vo východnom výbežku SÚP je väčší podiel krmovín na ornej pôde na úkor obilnín. Územie má pomerne dobré predpoklady pre pestovanie trvalých kultúr, predovšetkým so zameraním na ovocinárstvo (i šľachtené) a pestovanie okrasných drevín. Podiel trvale trávnatých porastov z poľnohospodárskej pôdy sa pohybuje od 13 do 40 %. Ich využívanie je predovšetkým pre chov hovädzieho dobytku. Na chov ošípaných sa špecializujú skoro všetky poľnohospodárske závody v SÚP. V PD Prievidza pripadá na 100 ha poľnohospodárskej pôdy 62 VDJ (veľkých dobytčích jednotiek), čo je

pomerne vysoká koncentrácia hospodárskych zvierat na tak vysoko urbanizovanom území. Pri študovaní hlavných ekosystémov v rámci potravinového reťazca možno území zaradiť do typu : hospodárenie na ornej pôde - chov domácich zvierat (mäso, mlieko) - človek.

PROGNÓZA VÝVOJA - CIELE:

Prognóza vývoja poľnohospodárstva SÚP sa bude realizovať v rôznych formách. Predovšetkým vo vzťahu k budúcej orientácii SÚP. Nakoľko je poľnohospodárstvo aktivizované v blízkosti pomerne vysokej koncentrácie obyvateľstva, vysokej koncentrácie priemyslu (negatívne pôsobiaceho na prostredie - Zemianske Kostoľany, Prievidza), v blízkosti významného nadregionálneho kúpeľného centra (Bojnice), na nivách riek (Nitra, Handlovka), predpoklady budúceho poľnohospodárstva možno načrtnúť nasledovne:

a) v krátkodobej prognóze - cieľi (do 5 rokov) treba obmedziť poľnohospodárstvo hlavne živočíšne farmy v bezprostrednej blízkosti priemyselných areálov Zemianske Kostoľany (Čierna zem), Nováky (Laskár), Prievidza, ďalej významného nadregionálneho kúpeľného centra Bojnice, pozdĺž vodných tokov Nitra a Handlovka - centrá Rástočno, Chrenovec, Lipník, Malá Čausa, Nedožery-Brezany (Brezany). V uvedených strediskách živočíšnej výroby je pomerne vysoká koncentrácia hospodárskych zvierat, predovšetkým ošípaných. Kým pri strediskách v blízkosti priemyselných areálov je negatívny vplyv priemyslu na poľnohospodárstvo, na ostatné aktivity vplýva poľnohospodárstvo negatívne. V rastlinnej výrobe je potrebné zvážiť rozsiahle závlahové systémy severne od Prievidze (Bojnice-Lazany-Nedožery) z dôvodov možného narušenia hydrologickej stability

územia. Taktiež územie má pomerne vysoký stupeň zornenia, t.j. zásah do pôdneho fondu je vysoký počas roka a tým aj možnosť nasávať škodlivé látky z ovzdušia do pôdy. Je potrebné vypracovať a realizovať privatizačné projekty pre poľnohospodárske podniky v SÚP. Vytvoriť predpoklady pre zakladanie rodinných fariem, ktoré možno lokalizovať do nestrediskových obcí, v územiach s extrémnou svahovitosťou, s vysokým podielom erodovaných pôd, ale aj v chránených krajinných oblastiach. V našom území je oblasť je to okrajová oblasť (Kocúrany, Kanianka, dolina Chvojnice, Poruba, Šútoviec, Malá Čausa, Kamenec pod Vtáčnikom, Lehota p. Vtáčnikom, Podhradie, Sebedražie). Vzhľadom na rozmanitú štruktúru záujmov možnosti budúcich farmárov môžu ísť dvoma smermi: v prvom prípade sa uvažuje s malými zmiešanými hospodárstvami vo výnmere 3-15 ha pôdy, kde je poľnohospodárska činnosť zameraná viac na samozásobenie a len na malý trhový obrat, a kde farma netvorí hlavný trhový obrat; v druhom prípade sa uvažuje o farme, ktorej zázemie tvorí 15-50 ha a viac ha poľn. pôdy a farma je hlavným zdrojom príjmov farmára a jeho rodiny. Farma produkuje potraviny a suroviny do obchodnej siete (viď. graf 1). Aby bola prevádzka moderná a rentabilná s optimálnou technológiou a ekonomickou nádväznosťou, uvažuje sa so špecializáciou viac na živočíšnu ako rastlinnú výrobu.

Intervenčné kroky pre súkromné podnikanie v poľnohospodárstve:

- doriešenie ekonomických otázok podnikania, týkajúcich sa dotačnej politiky štátu a úverovaj politiky bánk, - obmedzenie monopolu "veľkého" stavebníctva a monopolných dodávateľských organizácií (ceny sú pre súkromné podnikania vysoké),
- fungovanie dokonalých služieb predovšetkým: veterinárnych, plemenárskych, výroba krmív, zabezpečenie opráv a údržby stavieb, strojov, trvalý bezproblémový odbyt produkcie,

- vytvorenie organizácii zabezpečujúcich poradenskú činnosť,
- ekonomicky výhodné podmienky pre fungovanie kooperačných vzťahov, - všeobecne platné rovnoprávne podmienky pre rodinné hospodárstva v porovnaní s inými druhmi vlastníctva a podnikateľskej činnosti, - vytvorenie podmienok na prenájom i prípadný predaj pôdy súkromným podnikateľom tak, aby sa v prípade záujmu mohla vytvoriť taká koncentrácia pôdy, ktorá zabezpečí výživu rodine v plnom rozsahu i v podmienkach trhového mechanizmu, - praktické uplatnenie vplyvu poľnohospodárstva na tvorbu krajiny a jej kvality sa stáva celospoločenskou otázkou. Odbremenenie neúmernej koncentrácie veľkochovov a harmonický spôsob hospodárenia medzi rastlinnou a živočíšnou výrobou na rodinných farmách bude mať jednoznačne kladný dopad na ekologickú stabilitu krajiny, - obnovia sa medze a remízky ako nové biokoridory, - malé koncentrácie a osobný prístup k chovu môže byť rozhodujúci pre udržanie dobrého zdravotného stavu zvierat, obmedzí sa spotreba liekov a znížia sa straty spôsobené stresom, - voľbou vhodných stavebných sústav a najmä použitím miestnych materiálov sa obohatí architektonický ráz vidieka, výsadbou izolačnej a úžitkovej zelene v nadväznosti na tieto malé hospodárstva získa krajina staronové estetické prvky.

b) strednodobá prognóza-cieľ (do 10 rokov) predpokladá zmeniť výrobný program v hlavných odvetviach poľnohospodárstva, a to v rastlinnej a živočíšnej výrobe.

Intervenčné kroky:

V rastlinnej výrobe: - presun ornej pôdy do trvále trávnatých porastov hlavne v blízkosti potencionálnych znečisťovateľov prostredia (urbanizovaná krajina pozdĺž rieky Nitry a Handlovky),
- využitie východných svahov Strážovských vrchov (Malá Magura) na

pestovanie trvalých kultúr hlavne ovocných stromov, - vyžitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely (konzervovanie a ochrana prírody-východne od Prievidze smerom k pohoriu Vtáčnik;rekreačné a oddychové aktivity-región Bojníc, dolina Handlovky;zalesňovanie-západné svahy Vtáčnika;úhorové plochy-územie so zvýšenou pôdnou eróziou). V živočíšnej výrobe: - chov hospodárskych zvierat obmedziť ešte vo väčšej miere ako doteraz v blízkosti potenciálnych znečisťovateľov prostredia (Ukrniská-Bojnice,Čierna zem-Zemianske Kostolany,Huty-Prievidza Malá Lehôtka-Prievidza,Nedožery-Nedožery/Brezany), - postupne zabezpečiť pre toto územie ekologicky nezávadné produkty živočíšneho pôvodu z blízkych regiónov (Nitrianske Pravno,Nitrianske Rudno).

c) dlhodobá prognóza - cieľ (nad 15 rokov) predpokladá znovuoživenie poľnohospodárskej aktivity v okolí SÚP. Predovšetkým pôjde o agrovýrobu už v čiastočne ekologicky nenarušenom prostredí. Do popredia sa dostane tzv. alternatívne poľnohospodárstvo.

Intervenčné kroky:

v technológii pestovania plodín budú vyradené pracovné operácie súvisiace s hnojením priemyselnými hnojivami a s ochranou chemickými prostriedkami. Do vstupov budú zaradené pracovné operácie na mechanické ošetrovanie, ako náhrada za vyradenú chemickú ochranu. Hnojenie priemyselnými hnojivami nahradí aplikácia organického hnojiva (maštalný hnoj a biokompost). Pri alternatívnom poľnohospodárstve sa predpokladá zvýšená potreba pracovnej sily v porovnaní s konvenčnou výrobou. Vyžaduje si to

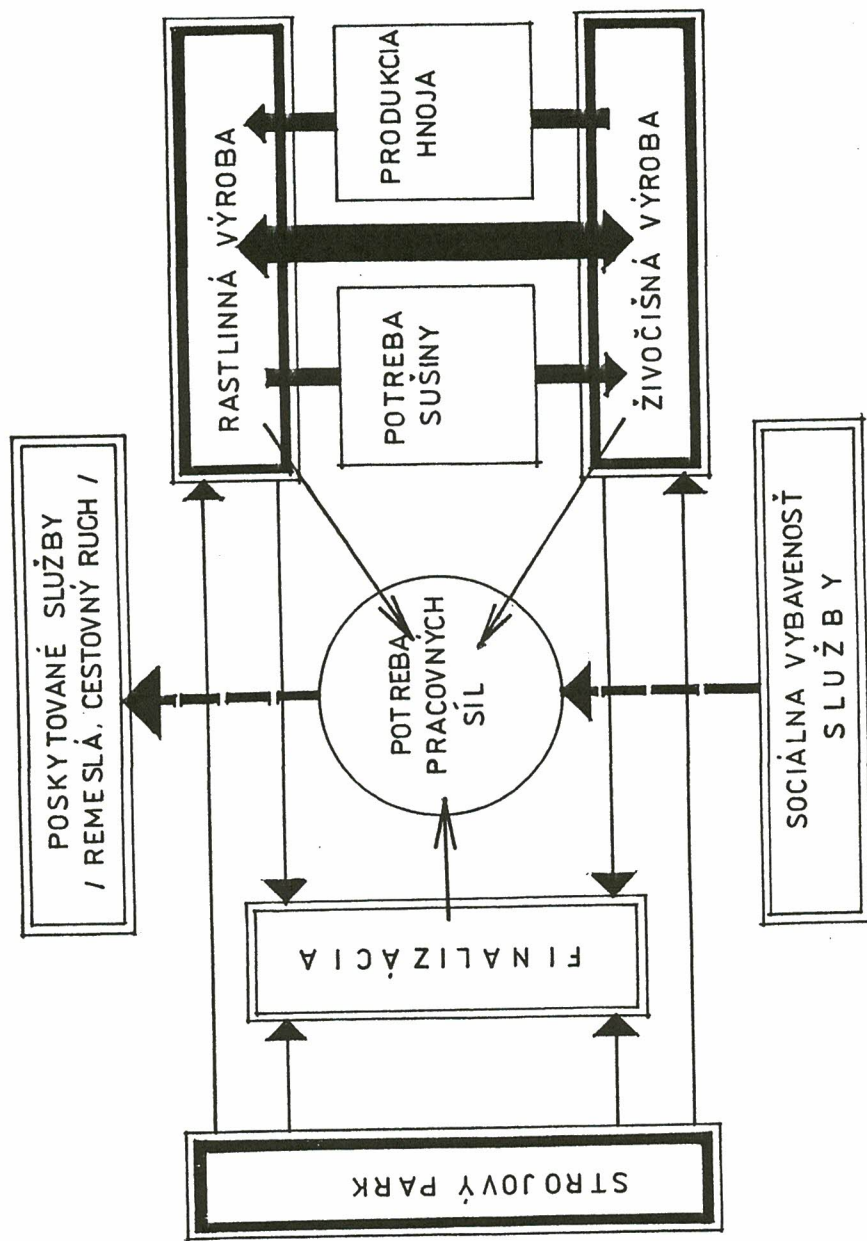
hlavne: - nepoužitie chemických ochranných prostriedkov, čím sa zvyšujú požiadavky na mechanickú a ručnú prácu pri likvidácii burín, - zmena osevného postupu zväčšujúca podiel plodín náročných na ručnú prácu (zemiaky, zelenina), - vyššie nároky na pomerne roztrieštený a časovo náročný vlastný odbyt, príprava čiastočne spracovaných bioproduktov.

d) v rámci trvalých cieľov z hľadiska poľnohospodárstva je potrebné prinavrátiť študovanému územiu ekologickú stabilitu, ktorá bola narušená značnými intenzifikačnými vstupmi v rámci poľnohospodárstva (neúmerne používanie chemických prípravkov do pôdy, príliš rozsiahle výmery jednotlivých honov, neúmerne používanie ťažkých mechanizmov, nevhodná skladba striedania plodín na ornej pôde, meliračné zásahy, veľkoplošné vodné závlahy a závlahy s použitím tekutých exkrementov a pod.). I keď územie nemá výrazné predpoklady pre produkciu ekologicky nezávadných potravín, pri plnení predpokladov v stredne a dlhodobých prognózach možno postupne ozdraviť zdevastované prostredie. Je potrebné pre budúcu ekologickú agrovýrobu využívať predovšetkým prírodný potenciál, ktorý však musí byť čiastočne korigovaný vplyvom jeho narušenia. Územie má dobré predpoklady pre produkciu kvalitných krmovín na ornej pôde a TTP, technických plodín, ďalej produkciu zeleniny a hlavne ovocia na priľahlých svahoch. Zo živočíšnej výroby je to hlavne produkcia mlieka a mäsa v okrajových poľnohospodárskych územiach, ktoré nie sú natoľko negatívne ovplyvňované nepoľnohospodárskymi aktivitami. V súčasnosti je potrebné na ozdravenie potravinového reťaza zabezpečiť dovoz základných potravín vyrobených mimo uvedený región.

Intervenčné kroky:

Predovšetkým treba zmeniť managment pri transformácii poľnohospodárstva SÚP. Tento sa bude týkať týchto krokov: - obnova práv pôvodných vlastníkov - restitúcie, - vytvorenie konkurenčného prostredia - demonopolizácia, - oddelenie hospodárskej sféry od štátu - odštátňenie, - prevod vlastníctva - privatizácia, - spojenie hospodárskej činnosti fyzických a právnických osôb do spoločného podnikania - integrácie.

Ďalej treba zaviesť do územia koncepciu dodatočnej politiky, ktorá pre toto územie má nasledovné možnosti: - podpora subjektov (fyzických a právnických osôb) podnikajúcich v poľnohospodárstve, u ktorých je reálny predpoklad produkovať výrobky do potravinového reťazca. Túto podporu zabezpečujú fakultatívne dotácie, zvyhodňuje sa nimi privatizačný trend, presadzuje sa ústretovosť voči vlastníkom a prenájomcom poľn. pôdy nad 10 ha, budúcim farmárom a osobitne v tých lokalitách, kde sa v súčasnosti presadzuje ekológia (ekofarmy). - dotácie na podporu celého agropotravinárskeho komplexu bez rozdielu čo do príslušnosti k družstevnému, súkromnému, štátnemu sektoru; predovšetkým na finalizáciu výroby, - systémové dotácie na podporu regionálnych programov zmeny poľnohospodárstva v horších prírodných podmienkach (PES-ky od 22 do 42). - dotácie na útlmové opatrenia formou dočasného zatravnovania, alebo trvalej zmeny kultúry zatravnovaním prípadne zalesnením poľn. pôdy. - fakultatívne dotácie na ochranu pôdy, vody a ovzdušia, na ozdravovanie chovov HZ a na zamedzenie prieniku cudzorodých látok do potravinového reťazca, na podporu využitia obnoviteľných a druhotných zdrojov energie (solárna energia, malé vodné elektrárne, výroba bioplynu, bionafty). - fakultatívne dotácie na podporu vedecko-výskumných programov formou grantov v oblasti technologického rozvoja a lokácie rastlinnej, živočíšnej a potravinárskej výroby.

GRAFICKÉ ZNÁZORNENIE VZŤAHOV A NAD-
VÄZNOSTÍ, KTORÉ TREBA REŠPEKTOVAŤ A RIESIT
PRE FUNKČNOSŤ A EFEKTÍVNU PREVÁDZKU RODIN-
NEJ FARMY .

E.5. ROZVOJ REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

VÝCHODISKÁ:

Prírodné a civilizačné podmienky územia mesta Prievidza a jeho rekreačného zázemia v rozsahu širších vzťahov predurčujú toto územie pre dlhodobé funkčné využitie formou krátkodobého cestovného ruchu a rekreácie / s dĺžkou trvania 1-3 dni/, s celoročnou sezónnosťou, prevažne oblastného až celoštátneho významu.

Výnimočné postavenie má atraktívne kúpeľné miesto a stredisko rekreácie a CR Bojnice, v bezprostrednom rekreačnom zázemí Prievidze, s možnosťou realizácie dlhodobých kúpeľných a rekreačných pobytov počas celého roka, s výrazným nadregionálnym až medzinárodným významom. Atraktivitu a rekreačné možnosti Bojníc významne dopĺňa kultúrnohistorický potenciál /zámok/, areál termálneho kúpaliska Čajka, ZOO, areál zimných športov a kvalitné prírodné prostredie.

Problematica kúpeľného mesta Bojnice vyžaduje riešenie v samostatnej ÚPD. Vzhľadom na blízkosť aktivít tiež funkciu bezprostredného rekreačného zázemia pre obyvateľov Prievidze. Na druhej strane návštevníci Bojníc sú aj potenciálnymi návštevníkmi Prievidze, z čoho môže profitovať hlavne obchodná, stravovacia, ubytovacia, kultúrnospoločenská aj športovorekreačná vybavenosť.

Okrem územia Bojníc sa rekreačné nároky obyvateľov Prievidze realizujú čiastočne v užšom rekreačnom zázemí /v rozsahu širších vzťahov/, pričom ich cieľom sú strediská, špecializované na podnikovú a individuálnu rekreáciu. Najvýznamnejšie z nich sú Ráztočno-Remata, Púšť-Vlčie kúty, Chvojnická dolina, lehota pod

Vtáčnikom-Sekaniny, Repiská, V. Lehôtka-Markušová, Kamenec pod Vtáčnikom-Makovište. Podrobné charakteristiky obsahuje textová časť Prieskumov a rozborov.

Vzhľadom na limitujúce faktory zlé kvalitu ŽP, devastované prírodné prostredie v dôsledku ťažby a priemyselnej výroby na území Prievidze a v jej rekreačnom zázemí, je vhodná orientácia nárokov obyvateľov do širšieho rekreačného zázemia s kvalitným prírodným prostredím. V prijateľnej dostupnosti 60 - 100 km sú to horské masívy Kremnické hory, Strážovské vrchy, Malá Fatra, Žiar a ďalšie.

Užšie aj širšie rekreačné zázemie Prievidze má dobré podmienky pre kúpanie a vodné športy /Bojnice, Nitrianske Rudno, Remata/, ale aj zimné športy.

Najvýznamnejšie stredisko zimných športov v užšom rekreačnom zázemí Prievidze je Ráztočno - Remata. Navštevované sú tiež rekreačné zjazdovky s lyžiarskymi vlekmí v Bojniciach, v Lehote pod Vtáčnikom, v Porubčianskej doline, v Chvojnickej doline, ktoré majú skôr miestny význam.

Ďalšie predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v riešenom území zahŕňajú:

- ekonomicky efektívne využitie existujúcej ubytovacej vybavenosti pre CR a rekreáciu, jej výrazné skvalitnenie a zvýšenie štandardu poskytovaných služieb.
- skvalitnenie a estetizáciu rekreačného prostredia v existujúcich rekreačných priestoroch a strediskách rekreácie a CR
- výraznejšie využitie a zapojenie kultúrnohistorického potenciálu územia
- hľadanie nových atraktivít a rozvoj potenciálnych rekreačných

priestorov

- postupné zlepšovanie kvality ŽP, ktoré v súčasnom období pôsobí ako limitujúci faktor rozvoja.

CIELE:

Z hľadiska ekonomickej efektívnosti má cestovný ruch a rekreácia predpoklady plniť na území Prievidze a v jeho rekreačnom zázemí s výnimkou Bojníc, významnú doplnkovú funkciu.

Hlavným cieľom riešenia bude usmerňovať a zabezpečiť rozvoj funkcie rekreácie a cestovného ruchu tak, aby boli satureované nároky obyvateľov Prievidze na realizáciu rekreačných činností na území mesta, v jeho prímestskej rekreačnej zóne a v rekreačnom zázemí. Sú tu predpoklady, aby táto funkcia tiež postupne plnila významnú doplnkovú funkciu v príjmach obyvateľstva /rozvoj súkromného sektora a podnikateľskej činnosti/. Dosiahnutá úroveň a stav športovo-rekreačnej vybavenosti a zelene je veľmi dobrý.

Návrh rozvoja treba riešiť a regulovať v dvoch úrovniach:

a/ z hľadiska možností uspokojenia nárokov domácich obyvateľov mesta na krátkodobú rekreáciu každodennú, koncomtýždňovú ako aj trávenie voľného času

b/ v záujme dotvorenia podmienok, dokompletovania a skvalitnenia vybavenosti, ako aj rekreačného prostredia pre širší cestovný ruch a rekreáciu celoštátneho a medzinárodného významu..

a/ Podmienky pre realizáciu každodennej rekreácie treba riešiť tak, aby zhrubna zodpovedali súčasným kvantifikovaným nárokom v objeme 8000 účastníkov za deň letnej sezóny.

Pozornosť treba predovšetkým venovať dobudovaniu vhodnej

vybavenosti na území lesoparku, na území celomestského športovo-rekreačného areálu pri rieke Nitra a v prímestskej rekreačnej zóne za riekou Nitra.

Nároky obyvateľov Prievidze na koncomtýždňovú rekreáciu boli vyčíslené zhruba v objeme 16 000 účastníkov.

V záujme ich optimálnej realizácie treba prehodnotiť a zrealizovať zámery na intenzifikáciu vybavenosti podľa spracovanej ÚPD a ÚPP v ťažiskových ako aj menej významných strediskách rekreácie a CR, v potenciálnych rekreačných priestoroch a v sídlach s rekreačnou funkciou, ktoré majú rozvinutú chalupnícku rekreáciu. Potrebne je stanoviť podmienky skvalitnenia existujúcej vybavenosti, zvýšenia štandardu poskytovaných služieb a pri zohľadnení ekologickej únosnosti a záujmov ochrany prírody, možnosti skvalitnenia rekreačného prostredia existujúcich rekreačných priestorov a stredísk rekreácie a CR.

b/ Zabezpečenie podmienok pre širší cestovný ruch a rekreáciu celoštátneho a medzinárodného významu je reálne na území kúpeľného miesta a strediska Bojnice /predmet samostatnej ÚPD/.

Z hľadiska posilnenia významu mesta Prievidza treba predovšetkým zabezpečiť

- skvalitnenie a zvýšenie štandardu a estetického vzhľadu vybraných ubytovacích zariadení hotelového typu
- v prípade finančných prostriedkov výstavbu nového hotelového zariadenia vyššieho štandardu. Atraktívne možnosti predstavuje využitie vhodných rekonštruovaných historických objektov /meštianske domy na námestí ako súkromné penzióny/
- dobudovanie vhodnej športovo-rekreačnej kultúrno-spoločenskej, obochodnej a inej vybavenosti, predovšetkým na disponibilných plochách celomestského športovo-rekreačného areálu a v

prímestskej rekreačnej zóne.

- propagáciu a hľadanie nových, netradičných a príťažlivých aktivít pre návštevníkov mesta, napr. umožnenie exkurzií do zaujímavých priemyselných a ťažobných areálov počas ich prevádzky, zapojenie kultúrno-historického potenciálu a pod.

INTERVENČNÉ KROKY -navrhovaný spôsob a kroky dosiahnutia cieľov

Krátkodobé ciele

Podľa Koncepce rozvoja slovenského kúpeľníctva s akcentom na rozvoj CR pre kúpeľné miesto Bojnice možno odporučiť /v rámci samostatnej ÚRD/:

- dokončovanie a reprofiláciu hotela Régia pre liečebné ciele /možnosť vzniku akciovej spoločnosti za účasti kúpeľnej organizácie/
- dokončovanie kúpaliska Čajka, ako strediska pre prevenciu rekondíciu formou fitcentra /možnosť vzniku akciovej spoločnosti za účasti kúpeľnej organizácie/

Na území Prievidze:

- pri zohľadnení nových ekonomických podmienok usmerniť majiteľov hotelov Magura a Hviezda v záujme zatraktívnenia, zvýšenia štandardu a vonkajšieho estetického vzhľadu oboch ubytovacích zariadení

- meštianske domy na námestí prebudovať na penzióny s kapacitou cca 60 lôžok /usmerniť majiteľov/

- námestie upraviť ako pešiu zónu, zrekonštruovať obchody, doplniť zeleň /súčasná upravená zeleň má vysokú estetickú hodnotu

- v záujme propagácie Hornonitrianskeho regióna zriadiť regionálnu informačnú kanceláriu
- dobudovať vhodnú vybavenosť na území lesoparku, ako aj v nadväznosti na mestský systém zelene /cyklistické trasy, prechádzkové trasy, športovo-rekreačné plochy prírodného charakteru a pod./
- využiť územné rezervy v prímestskej rekreačnej zóne za riekou Nitra a na území celomestského športovo-rekreačného areálu pri rieke Nitra. Na doplnenie, skvalitnenie a zatraktívnenie vybavenosti a zelene, s cieľom skvalitnenia rekreačného prostredia. Možno odporučiť dostavbu vybavenosti za poplatok /ihriská pre volejbal, basketbal, tenis, vodné pólo a pod./, výstavbu krytého bazéna, rekreačno-rehabilitačnej vybavenosti /fitness centrál/, prípadne vhodnej kultúrnospoločenskej a inej doplnkovej vybavenosti
- zmapovať záujem domácich a zahraničných podnikateľov o výstavbu športovo-rekreačnej, kultúrno-spoločenskej a "zábavnej" vybavenosti na území mesta
- zabezpečiť spracovanie územnoplánovacej dokumentácie pre doriešenie vnútromestskej rekreačnej zóny pri rieke Nitra /na území celomestského športovo-rekreačného areálu a rezervných plôch/ a doriešenie prímestskej rekreačnej zóny za riekou Nitra
- napriek dosiahnutému dobrému stavu trvale skvalitňovať a dopĺňovať jestvujúcu športovo-rekreačnú vybavenosť a zeleň na celom území.

Strednodobé ciele

- v záujme skvalitňovania podmienok pre rekreáciu a CR postupnými opatreniami zlepšovať kvalitu ŽP.

Na území Bojníc

- vytvorenie areálu voľného času pre obyvateľov a návštevníkov s celoročným využitím /Bojnice - Vendiny/
- dokompletovanie a skvalitnenie ZOO Bojnice
- rekonštruovanie historického námestia Bojníc s funkčným využitím pre CR, ako predpolia Bojnického zámku
- biologickú prestavbu kúpeľného lesa a vytvorenie parkových priestorov plánovaného nového liečebného centra

Na území Prievidze - podľa materiálu Územný a sociálny rozvoj okresu Prievidza:

- vybudovať ubytovacie zariadenie s kapacitou 120 - 180 lôžok /formou účastinnej spoločnosti/
- zabezpečiť stravovacie zariadenie s kapacitou 270 stoličiek

V užšom rekreačnom zázemí Prievidze treba venovať pozornosť:

- prehodnoteniu a zrealizovaniu zámerov na intenzifikáciu a rozvoj vybavenosti v ťažiskových strediskách /Púšť-Vlčie kúty, V. Lehôtka - Markušová, Lehota p. Vtáčnikom - Sekaniny, Repiská/ a v ostatných strediskách podľa spracovanej ÚPD a ÚPP
- možnostiam skvalitnenia existujúcej vybavenosti a rekreačného prostredia vo všetkých strediskách rekreácie a CR užšieho rekreačného zázemia

Dlhodobým a trvalým krokom je

- postupné skvalitňovanie prírodných a civilizačných podmienok pre rekreáciu a CR tak, aby sa táto stala výrazným doplnkom príjmov obyvateľstva, ale na druhej strane vytvárali optimálne podmienky pre regeneráciu fyzických a psychických síl, ako aj

podmienky pre kvalitné zotavenie obyvateľov mesta

-hľadanie nových a príťažlivých aktivít v záujme zvyšovania návštevnosti mesta, ktorá je jedným z predpokladov jeho ekonomickej prosperity.

F. EKOLÓGIA - ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

VÝCHODISKÁ

Katastrálne územie Prievidze tvorí súčasť orografického celku Hornonitrianskej kotliny, ktorá sa vyznačuje teplou a mierne vlhkou kotlinovou klímou. SZ časť Prievidze je lokalizovaná na aluviálnych náplavoch tokov Nitra a jej ľavostranného prítoku Handlovky. JV časť tvorí príľahlá časť neovulkanického pohoria Vtáčnik, charakteristického hojným výskytom prejavov svahovej nestability. Do územia k.ú. zasahujú ložiská hnedého uhlia a ťaží sa tu aj tehliarska hlina.

S prírodnými pomermi súvisí väčšina problémových oblastí životného prostredia. Kotlinový charakter krajiny vytvára nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov. Tieto sú produkované nielen početnými miestnymi zdrojmi, ale hlavne tepelnou elektrárnou v Novákoch, ktorej palivovú základňu tvorí miestne uhlie s vysokým obsahom síry a arzénu. Podobne je to aj v niektorých ďalších podnikoch. Vysoká produkcia exhalátov je rozhodujúcim dôvodom, prečo táto oblasť patrí medzi najpostihnutejšie na Slovensku.

Intenzívna ťažba uhlia napomáha procesom svahovej nestability, ktoré vyplývajú z geologických pomerov. Početné zosuvy a erózne javy tvoria z inžinierskogeologického hľadiska dôležité obmedzenie pre rozvoj výstavby a využitie zeme.

Ďalším dôležitým faktorom je prítomnosť bojníckych teriem, ktorých ochranné pásmo zaberá pomerne veľkú plochu a a z tejto skutočnosti (podobne ako v prípade inž.geol.

podmienok) vyplýva ďalšie obmedzenie pre využívanie zeme. Týka sa to najmä skladovania priemyselného a komunálneho odpadu. Existujúce skládky v rámci k.ú. (najmä odvalová skládka Ploštiny a divoké skládky) nezodpovedajú požiadavkam pre ochranu životného prostredia a ohrozujú kvalitu podzemných vôd.

Podobne možno hodnotiť mnohé nekontrolovateľné uniky znečisťujúcich látok (najmä v intravilánoch podnikov) a infiltráciu znečistených povrchových vôd. Dôsledkom týchto javov sú prekročené limity pre kvalitu podzemných vôd, týkajúce sa najmä ropného a fekálneho znečistenia.

Povrchové vody, najmä tok Handlovky, pritekajú do Prievidze už pomerne znečistené, pričom rozhodujúci podiel na ich znečistení majú komunálne odpadové vody. V samotnej Prievidzi sa v súčasnosti všetky odpadové vody cedú do novovybudovanej čistiarne odpad.vôd a kvalita vody pod Prievidzou by mala byť zhruba na pôvodnej úrovni. K jej výraznému zhoršeniu dochádza až v Novákoch. Celkovo možno povedať, že povrchové vody v oblasti H.Nitry sú vzhľadom na nízke prietoky citlivé na znečistenie.

Otázka hluku v intraviláne mesta súvisí hlavne s dopravou a jej organizáciou, tiež s priemyslom (Stredosl. mliekárne). Úroveň hluku v priemere presahuje v kritických lokalitách prípustné hodnoty o 15 - 20 percent.

Ochrana prírody je v záujmovom území zastúpená len nepatrne a je obmedzená len na maloplošné chránené územia. Z lokalít postihnutých devastáciou vyniká oblasť skládky TKO a PO Ploštiny. Celkovo je stav prírodných ekosystémov v oblasti nepriaznivý, hlavne z dôvodu ich poškodenia exhalátmi.

CIELE

1. Zosúladiť aktivitu človeka v oblasti s ekologickou únosnosťou krajiny (K,S,T).
2. Obmedziť resp. usmerniť ťažbu uhlia tak, aby ~~aby~~ nedochádzalo k aktivácii svahových pohybov a následnej devastácii krajiny (S,D).
3. Špecifikovať a eliminovať všetky ostatné zdroje devastácie krajiny a zabezpečiť rekultiváciu postihnutých lokalít (S,D).
4. Zredukovať množstvo produkovaných emisií zo zdrojov priamo v meste a komplexnými opatreniami zabezpečiť zlepšenie kvality ovzdušia v meste (K,S,D).
5. Prijatť opatrenia pre zabezpečenie požadovanej kvality povrchových a podzemných vôd, najmä bojníckych teriem (K, S).
6. Doriešiť problematiku skladovania priemyselného a komunálneho odpadu (K,S).
7. Znížiť úroveň hluku v meste na požadovanú úroveň (K,S).

INTERVENČNÉ KROKY

1. Zhrnúť a dopracovať inžinierskogeologický prieskum oblasti a komplexne zhodnotiť možnosti rozšírenia využiteľnosti zeme prostredníctvom technických opatrení na zvýšenie svahovej stability v kritických oblastiach (výsadba, meliorácie. K - k cieľu č.1 a 2).
2. Zabezpečiť zmenu palivovej základne u podnikov používajúcich uhlie a zrevidovať u jednotlivých podnikov

používanie odlučovacích zariadení (K,S - k cieľu č.4).

3. Vyvíjať tlak na dodržiavanie termínov inštalácie odsírovacích zariadení a renovácie zastaralých technolog. zariadení v elektrárni Nováky (K,S - k cieľu č.4).

4. Sprísniť hygienickú kontrolu pestovaných plodín v oblasti (predovšetkým z hľadiska kontaminácie arzénom) a zabezpečiť informovanosť verejnosti (K - k cieľu č.4).

5. Prehodnotiť súčasný stav zelene v meste a skoncipovať jej prípadnú rekonštrukciu a výsadbu (K - k cieľu č.4, 7 a čiast.3).

6. Uskutočniť komplexný prieskum oblasti (aj v súvislosti s bodom 1) za účelom vytipovania lokalít vhodných pre skladovanie odpadu (K - k cieľu č.5 a 6).

7. U skládky lokalite Ploštiny uskutočniť v rámci dostupných možností opatrenia proti znečisťovaniu podzemných vôd (K - k cieľu č.5 a 6).

8. Zrealizovať opatrenia na zníženie hlučnosti v meste, zamerané hlavne na reorganizáciu vnútornej a medzimestskej dopravy (dobudovanie autobusovej stanice, prebudovanie žel. stanice a rekonštrukcie cesty I/64. K,S - k cieľu č.7).

9. Pri ďalšej IBV dozrieť na rešpektovanie hygienických noriem (ochranné pásma, výsadba zelene a pod. T - k cieľu č.7 a 4).

10. Podrobne zmapovať všetky zdevastované lokality a vypracovať koncepciu ich rekultivácie (K - k cieľu č.3 a 5).

11. Komplexne zhodnotiť ochranu prírody v rámci k.ú. a v okolí, jej úroveň a aktuálnosť vzhľadom na súčasnú situáciu (K - k cieľu č.3 a 5).

12. Zhodnotiť úroveň monitorovania jednotlivých oblastí životného prostredia a vypracovať návrh na jeho rozšírenie resp.skvalitnenie (K - najmä k cieľu č.4, 5 a 7).

13. So zohľadnením tzv. útlmového programu ťažby uhlia a požiadaviek ochrany životného prostredia vypracovať nové perspektívy ťažby hnedého uhlia (K - k cieľu č.2).

14. Na základe doterajších poznatkov stanoviť limity pre ekologickú únosnosť územia a komplexne zhodnotiť aktuálny stav životného prostredia v oblasti (K - najmä k cieľu č.1).

G.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

VÝCHODISKÁ:

Sídlo Prievídza je súčasťou prievídzského skupinového vodovodu, ktorého vodnými zdrojmi je pramenná oblasť Kľačno, Vysehradné, Solka, Pravenec, Ráztočno. Ďalším zdrojom pitnej vody je odber z tokov v povodí uvažovanej vodnej nádrže Turček, ktorý je upravovaný v úpravni vody pod obcou Turček, s kapacitou $Q=250 \text{ l/s}$.

Vzhľadom k vzrastajúcim nárokom na pitnú vodu dôjde časom k zhoršeniu situácie v zásobovaní pitnou vodou, pretože podzemné zdroje sa vyznačujú vysokou rozkolísanosťou výdatnosti a z časti aj ohrozenou kvalitou. Veľkosť a rozmiestnenie akumulčných priestorov je dôležitým faktorom pre spoľahlivosť prevádzky celého vodovodu. Doporučuje sa, aby celkový úžitkový objem vodojemu činil 60./100% priemernej dennej potreby (ČSN 73660). V súčasnosti celkový objem akumulácie však nedosahuje ani 60% Q_p .

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

t - chrániť zdroje podzemných vôd v povodí rieky Nitry a Handlovky

t - dodržiavať podmienky hospodárenia v PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov vymedzené v zmysle Úpravy ministerstva zdravotníctva SR č. 17 z roku 1979 (Vodný zdroj Bralský Tunel a Karpatia)

t - zásobovať sídla pitnou vodou zo zdrojov s maximálnou nezávadnosťou

k - zabezpečiť nárast kapacít vodných zdrojov v oblasti Hradca na zlepšenie situácie v zásobení pitnou vodou.

t, k - eliminovať ohrozenie sídiel od banskej činnosti v súvislosti s vytváranými možnými vodnými zdrojmi.

s - vybudovanie vodnej nádrže Turček (do r. 2010) ako povrchového zdroja pitnej vody pre prievadzský skup. vodovod na konečnú max. kapacitu 630 ls¹, vrátane rozšírenia existujúcej úpravne vody.

k - rekonštrukcia zariadení a rozšírenie vodovodnej siete.

k - racionálnejšie nakladať pitnou vodou a to zabezpečením investičných opatrení na zníženie strát vody v distribučných systémoch skup. vodovodov (napr. V. Lehôtka - 39,19 % strát).

s, d - Po vybudovaní vodnej nádrže Turček zásobovať sídla Veľká a Malá Lehôtka a Hradec z prievadzského skupinového vodovodu.

d - V dôsledku zvyšujúcich sa nárokov na odber pitnej vody môže dôjsť k pasívnej bilancii pokrytia územia, ktorá by sa mohla riešiť prevodom vody z CHVO Žitný ostrov. Výhodou tohto riešenia by bolo dlhodobé pokrytie potrieb aj po r. 2030, dobrá kvalita vody a nižšie investičné náklady. Nevýhodou by boli vysoké prevádzkové náklady.

k - rozšíriť akumulačné priestory vybudovaním vodojemov v 1. a 2. tlakovom pásme (5000 m³ a 2500 m³)

k, s - vytvárať zdroje úžitkovej vody v meste predovšetkým za účelom závlahy zelene, príp. fontán.

t - V prípade realizácie zásobenia priemyselných areálov úžitkovou vodou - prehodnotiť zníženie spotreby pitnej vody.

s, d - Dosiahnuť vzájomnú symbiózu podzemných a povrchových zdrojov vody koordináciou ich tvorby a využívania, čo umožní zabezpečiť celoročné krytie požiadaviek na pitnú a úžitkovú vodu.

G.2 ODKANILIZOVANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VOD

VÝCHODISKÁ:

V súčasnosti je územie Prievidze odkanalizované jednotnou kanalizačnou sústavou, s niekoľkými odľahčeniami do Nitry a Handlovky s koncovým čistením odpadových vôd na mechanicko-biologickej ČOV pod sídlom. Súčasný stav čistenia odpadových vôd je nevyhovujúci z dôvodov nedostatočnej kapacity starej ČOV (hydraulické a látkové preťaženie, z ktorého vyplýva pokles účinnosti ČOV).

Zlepšenie súčasného stavu v čistení odpadových vôd umožní nová ČOV, ktorá je zatiaľ iba v skúšobnej prevádzke.

Sídla V. a M. Lehôtka a Hradec nemajú vybudovanú žiadnu kanalizáciu.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

T - eliminovať nežiadúce infiltrácie a splachy zo skládok odpadov a hnojísk *NEMA*

K - riešiť rekonštrukciu kanalizačného zberača na Dlhej ulici,

T - vytvárať podmienky na realizáciu rozšírenia a rekonštrukcie kanalizačnej siete

T - zvýšenie efektov čistenia vypúšťaných odpadových vôd (podmienky budú vytvorené novou ČOV)

K - uviesť novú čistiareň odpadových vôd do prevádzky

T - v sídlach Veľká a Malá Lehôtka a Hradec, kde sa neuvažuje s odkanalizovaním územia, treba eliminovať vypúšťanie odpadových vôd do cestných priekop s následnou infiltráciou.

K - doriešiť čistenie odpadových vôd z priemyselných areálov

K - k zlepšeniu situácie v čistení odpadových vôd v záujmovom území dôjde rekonštrukciou kanalizácie a ČOV v Handlovej a Novákoch.

G. 3. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

Východiská

V Prievídza sa nachádza elektrická stanica 110/22 Kv. Je zásobovaná 110 Kv vedeniami č. 7760 Prievídza - Baňa Cígeľ, č. 7811 Prievídza - Handlová.

Elektrická stanica má dva transformátory o výkone 40 MVA. Jeden transformátor slúži ako 100 %-ná rezerva.

Elektrická stanica zásobuje elektrickou energiou samotné mesto ako aj okolité obce.

Zásobovanie mesta Prievídza ma okolitých obcí sa zabezpečuje zo 110/22 kV elektrickej stanice 22 kV vonkajšími vedeniami.

Okrajom mesta a v časti sústredeného priemyslu sú 22 kV vedenia vonkajšie s lúčovým rozvodom, v centre mesta a na sídliskách sú vedenia 22 kV kábelové zapojené do mrežového systému.

Na starom sídlisku je rozvod VN 6 kV-ový káblami AKP. Tento rozvod je vyťažený a nie je možné ďalšie zatažovanie. Napájaný je z rozvodne osadenej dvomi transformátormi 2500 kVA.

Distribučná sekundárna sieť je napájaná z trafostanice 22/0,4 kV na starom sídlisku 6/0,4 kV. Okrajom mesta ako aj v okolitých obciach sú prevažne stožiarové trafostanice a v centre a na sídliskách sú trafostanice murované, prípadne montované. Priemyselné a poľnohospodárske podniky s nízkym odberom sú zásobované z distribučných trafostaníc, podniky s veľkoodberom el. energie majú vlastné trafostanice.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

k - Pre zlepšenie pomerov zásobovania severnej časti mesta vybudovať zvlášť linku pre zásobovanie v smere na Pravenec, čím sa odľahčia linky č. 299 a č. 294.

k,s - Dokončiť zokruhovanie siete a tak zlepšiť zásobovanie mesta.

s - Postupná rekonštrukcia starých trafostaníc ako aj starých vedení, zvlášť na starom sídlisku.

k - Demontáž liniek prekážajúcich výstavbe a nahradiť ich novými prepojami - linka č. 260

t - Posúdiť zaťaženie mesta vo vzťahu k existujúcim a plánovaným zariadeniam.

G.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

VÝCHODISKÁ:

V súčasnej dobe je takmer celá KBV, ktorá je v správe Bytového podniku Prievídza, napojená na CZT ENO Zemianske Kostolany. Jednotlivé výmenníkové stanice, ktorých je v oblasti mesta okrem sídliska Pily dvadsaťštyri, sú napojené na primárny horúcovodný rozvod 150/70°C, ktorý bol dobudovaný v roku 1991. Sídlisko Pily má výmenníkové stanice menšie, rádovo pre menšie celky a to bloky, prípadne vchody.

Primárny rozvod z ENO po hranicu mesta je vedený povrchovo. Po území mesta podobne ako aj sekundárne rozvody je vedený v kanáloch.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

- k - Predĺženie primárneho rozvodu z mesta Prievídza do mesta Bojnice,
- k - Napojenie zostávajúcej KBV na CZT ENO
- t - Rekonštrukcia a údržba sekundárnej siete
- s - Riešiť zateplenie KBV
- k,t - Riešiť reguláciu a meranie tepla na výmenníkových stani-
ciach, na vstupoch do objektov a postupne u jednotlivých odberate-
ľov
- t - Znižovať tepelné straty rozvodov ÚK a TÚV
- k,s - Zabezpečiť merače TÚV do jednotlivých b. j.

G. 5. ZÁSOBOVANIE PLYNOM

VÝCHODISKÁ:

Mesto je napojené na Ponitriansky plynovod DN 300, PN 25. Odber zemného plynu pre riešené územie je realizovaný prostredníctvom štyroch regulačných staníc VTL/STL a dvoch doregulačných staníc STL/NTL. V špičkových odberoch napomáha zásobovať mestskú STL sieť regulačná stanica v Bojniciach.

Pri maximálnych hodinových odberoch plynu sú tlakové straty v NTL sústave značne veľké, čo neumožňuje nepretržitú prevádzku NTL siete. Existujúca miestna NTL sieť je nedostačujúca. Stredotlaká plynovodná sieť spĺňa všetky požiadavky na odber zemného plynu. Uvedené výsledky vyplývajú z Generelu plynifikácie mesta Prievidza, vypracovaného Naftoprojektom Poprad.

CIELE A INTERVENČNÉ KROKY:

k,s - Postupná údržba a rekonštrukcia rozvodov NTL a STL vedených územím mesta

k - Prepojenie RS - Ukrniská a DRS na Šuperskej ulici, čím sa vylepšia tlakové pomery

s - Vytvorenie novej DRS pri VÚP na vylepšenie tlakových pomerov.

k - Zmena dimenzie NTL rozvodu z DN 100 na DN 200 v celkovej dĺžke cca 500 m a prepojenie zokruhovaním s dĺžkou cca 270 m

k - Zokruhovanie NTL rozvodov v celkovej dĺžke cca 500 m

s - Postupne plynifikovať IBV "Vrchy"

k - Zo strednotlakej siete s napojením na stredotlakú sieť pri

Tesle, a. s., vybudovať STL rozvody plynu v mestských častiach
Veľká Lehôtka, Malá Lehôtka a Hradec
k - Napojiť na NTL sieť dobudované bytové jednotky v KBV Necpaly a
Nové Mesto
s - Vybudovať STL sieť v časti IBV Terasy
k,s- Pripojiť na mestské rozvody plynu odberateľov, ktorí v
súčasnosti vykurojú tuhým palivom.

G.6 TELEKOMUNIKÁCIE - SPOJE

VÝCHODISKÁ:

Prievidza je súčasťou tranzitného telefónneho obvodu Banská Bystrica. V Prievidzi sú nainštalované 2 ATÚ a to na Pošte nám. 4. apríla - ústredňa II. dekády s 5000 účastníkmi a ústredňa III. dekády na Pošte ul. kpt. Nálepku o kapacite 4000 účastníkov. Kapacita opboch ústrední je plne vyťažená. V súčasnosti prebieha rozšírenie telefónnej ústredne III. dekády o 4000 účastníkov.

CIELE A INVESTIČNÉ KROKY:

k - Bilancia potreby telefónnych liniek na základe predpokladaného stupňa telefonizácie a rozvoja mesta

t - Dostavba a rekonštrukcia poštových služieb podľa potreby

k,t- Výmena, prípadne doplnenie nedostačujúcich kapacít kábelových rozvodov a výmena hliníkových káblov za medené, čím sa zníži poruchovosť spojenia.

k,s - Výstavba rozvodov pre novopostavené sídliská.

H. NÁVRH ĎALŠIEHO POSTUPU

- postupnosť procedúr v územno-plánovacom procese

H.1. POSTUP OBSTARÁVATEĽA (objednávateľa)

Stratégia rozvoja SÚ - územno-hospodárske zásady sú vlastne zadávacím dokumentom, prostredníctvom ktorého obstarávateľ (mesto, mestský úrad) špecifikujú svoje požiadavky na spracovateľa (HUMA '90) a to najmä v nasledovných polohách:

- akým spôsobom si mesto predstavuje svoj ďalší rozvoj - ČO MESTO CHCE, a to ako v komplexnom globále svojho rozvoja, taktiež však v jednotlivých oblastiach - demografia, výroba, doprava...
- akým spôsobom je v zmysle tejto rozvojovej predstavy potrebné spracovať následný stupeň územno-plánovacej dokumentácie - koncepciu rozvoja - koncept územného plánu.

Obvykle prvú "pracovnú" verziu tohto dokumentu vypracuje spracovateľ dokumentácie na základe:

- prieskumov a rozhovorov, analýz,
- osobných kontaktov a konzultácií so zainteresovanými.

Obstarávateľ musí predložený návrh stratégie rozvoja - ÚHZ prerokovať so zainteresovanými zložkami (paragraf 20 novelizovaného stavebného zákona). V záujme čo najširšej dohody je vhodné prerokovať a pripomienkovať koncepciu rozvoja ÚHZ:

- v zastupiteľských komisiách, orgánoch
- s orgánmi zainteresovanej štátnej správy
- s organizáciami, iniciatívami, spoločnosťami zastupujúcimi rôznorodé spektrum záujmu občanov.

V konečnej fáze je potrebné pripomienkovanú stratégiu rozvoja prerokovať a schváliť v mestskom zastupiteľstve. Schválením v MZ sa dokument stáva záväzným podkladom pre spracovanej ďalšej etapy ÚPD.

H.2. POSTUP SPRACOVATEĽA

Spracovateľ dokumentácie (HUMA '90) zosumarizuje pripomienky k stratégii rozvoja - ÚHZ, vypracuje selekciu večných pripomienok a následne:

- zapracuje pripomienky priamo do koncepcie rozvoja - konceptu riešenia ÚPN - pokiaľ boli pripomienky len formálneho charakteru a bolo možné stratégiu rozvoja schváliť v MZ
- zapracuje ich do záverečného elaborátu stratégie rozvoja - ÚHZ (pokiaľ sú pripomienky závažnejšieho charakteru) a ten potom predloží na prerokovanie a schválenie MZ.

Schválená stratégia rozvoja ÚHZ sa pre spracovateľa stáva záväzným podkladom - zadávacím dokumentom pre nasledujúce fázy spracovania územného plánu.